

CITRE

Umetniška gimnazija - glasbena smer;
modul B: petje-instrument

Umetniška gimnazija s slovenskim učnim
jezikom na narodno mešanem območju v
slovenski Istri - glasbena smer; modul B:
petje-instrument



UČNI NAČRT Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI

IME PREDMETA: citre

Izobraževalni program umetniške gimnazije - glasbena smer; modul B: petje-instrument, izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri - glasbena smer;
modul B: petje-instrument:
obvezni predmet (420 ur)

PRIPRAVILA PREDMETNA KURIKULARNA KOMISIJA V SESTAVI:

Volodja Balžalorsky, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Dalibor Bernatović, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; dr. Inge Breznik, Zavod RS za šolstvo; Polonca Češarek Puklavec, Zavod RS za šolstvo; Gal Faganel, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Anja Gaberc, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Miha Haas, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Antonije Hajdin, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Eva Hren Fras, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Milan Hudnik, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Franja Janež, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; Jaka Kopač, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; mag. Kristian Kolman, I. gimnazija v Celju, Glasbena šola Celje; Danica Koren, Šolski center Velenje, Glasbena šola Fran Korun - Koželjski Velenje; Slaven Kulenović, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Sara Marinović, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Tomaž Rajterič, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Marija Rome, Akademija za glasbo Univerze v Ljubljani; Tatjana Špragar, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Peter Ugrin, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola; Vojko Vešligaj, Konservatorij za glasbo in balet Maribor; Neli Zidar Kos, Glasbena šola Domžale; mag. Alenka Zupan, Gimnazija Koper, Glasbena šola Koper; Andrej Zupan, Konservatorij za glasbo in balet Ljubljana, Srednja glasbena in baletna šola

JEZIKOVNI PREGLED: Mira Turk Škraba

OBLIKOVANJE: neAGENCIJA, digitalne preobrazbe, Katja Pirc, s. p.

IZDALA: Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje in Zavod RS za šolstvo

ZA MINISTRSTVO ZA VZGOJO IN IZOBRAŽEVANJE: dr. Vinko Logaj

ZA ZAVOD RS ZA ŠOLSTVO: Jasna Rojc

Ljubljana, 2025

SPLETNA IZDAJA

DOSTOPNO NA POVEZAVI:

https://eportal.mss.edus.si/msswww/datoteke/ucni_nacrti/2026/un-dp-citre_um_gl_b-um_si_gl_b.pdf

Katalogni zapis o publikaciji (CIP) pripravili v Narodni in univerzitetni knjižnici v Ljubljani

[COBISS.SI](#)-ID [251712259](#)

ISBN 978-961-03-1196-6 (Zavod RS za šolstvo, PDF)

BESEDILO O SEJI SS

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, določil učni načrt citre za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul B - petje-instrument) in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri (glasbena smer, modul B - petje-instrument).

Strokovni svet RS za splošno izobraževanje se je na svoji 245. seji, dne 19. 6. 2025, seznanil z didaktičnimi priporočili k učnemu načrtu citre za izobraževalni program umetniške gimnazije (glasbena smer, modul B - petje-instrument) in izobraževalni program umetniške gimnazije s slovenskim učnim jezikom na narodno mešanem območju v slovenski Istri (glasbena smer, modul B - petje-instrument).



PRIZNANJE AVTORSTVA – NEKOMERCIALNO – DELJENJE POD ENAKIMI POGOJI

Prenova izobraževalnih programov s prenovo ključnih programskih dokumentov (kurikuluma za vrtce, učnih načrtov ter katalogov znanj)



KAKO SE ZNAJTI?

TIPIČNE STRANI

V dokumentu je za dijakinje in dijake, učiteljice in učitelje ipd. uporabljena moška slovnična oblika, ki velja enakovredno za oba spola.

Tema sporoča vsebinski okvir ali okvir predmetnospecifičnih zmožnosti, povezanih s cilji oz. skupinami ciljev: teme so predmetno specifične in lahko vključujejo vsebinske sklope in dejavnosti ter razvijajo veščine, zmožnosti in koncepte, ki naj bi jih dijaki izgrajevali in razvijali v procesu učenja.

Vrsta teme:
Obvezno
Izbirno
Maturitetno

Opis teme zajema ključne poudarke oz. koncepte kot okvir skupinam ciljev.

Dodatna pojasnila za temo lahko vsebujejo razlago o zasnovi teme, usmeritve in/ali navodila, ki se nanašajo na vsebino, vrsto teme, členitev teme, poimenovanje, trajanje, dejavnosti, izvedbo aktivnosti, učne pripomočke ... oz. karkoli, kar je pomembno za to temo.

IME TEME

OBVEZNO

OPIS TEME

Em fugiaspiduci sitet ut etur, in conest dipsum eosa nonsequam volorum, ommolor aut desequi duciist estrunda volorrest, sandeni maximin uscillab il magnam quiam quo con explacc ullaccum alisi quidell igendam, in repta dolupta volor sam, ut hilit laut faccumqui omnim ut doluptur, quam consequ atibus dolo dignate mporehent qui tem nonseque por aliquisimust que volestrum esed quibusdae milla conserf ernate dentiat.

Ma vellaut quatio rporrore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas molorporia doluptatis molum rae nos event, inullit incimaiozem fugiandantis et fugitisque maion ped quo odi beatur, sequi illisqui ipidel escim reprat.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Ullatur sequo qui ut vellenderio. Re exceseq uiatur aturem eos millandio totaquis alibus iume voluptatia quis aut quamust iosant prestius, ut ommodigendis doluptaes dersped moluptae. Harum a volupta tiatur, ne veles quia voluptatia similic tatesequam, seque ventio. Hendis erum quissequo quist que con nulparum ut quuntemos et repro quod ma nimusa sae vellaut eum ulpari valent voluptu rempor a de omnimax impellu ptatiaecusa ducipsae aut evelles temolup tincil imporia simped et endes eum et molum que laborerat voluptiurem nempori bustio explabo rionsenet evenimin nis ex eum voluptam consed que volupid eliquibus, tetusda ntusam ellis ut archill uptiore rundiae nimusdam vel enit, optibea quiaspelitem lam alit re, omnis ab il mo dolupti commihi tionsequiam eicia dolo intur accusci musdaecatet faccatur? Sinctet latiam facescipsa

Ceria pa iumquam, exernam quaspis dit equasit, omnis quis aut apitassum coribusda invenih icatorum qui ut re perumquaepep quame moditatum ipient veligna tessint iaessum, optamus, testi sediasped moluptatem aperiam aut quodips usciate veribus.

Mi, asit volupta tuscil int aspel illit atur, eum idenist iorrum alit, nim re illitas ma nimi, iusciisita dolorrym volorepedio core, consequam quae. De nossiti officillate

Z oznako **SC** so označeni ključni cilji posameznih področij skupnih ciljev. Številčni zapis pri oznaki skupnih ciljev se navezuje na preglednico s skupnimi cilji.

27. 2. 2025 /// 15:45

IME SKUPINE CILJEV

CILJI

Z oznako **O** so označeni obvezni cilji.

Z ležečim tiskom in oznako **I** so označeni izbirni cilji.

- O:** Et plabo. Nam eum fuga. Et explat. Xerro et aut que nihicia doloribus, velisci tatur
I: Que ommodic aboribust, tesequae nimaionseni arum audit minusda dolum, si venimil itatat. Estinve litatem ut adit quid qui. **SC** (2.2.2.1)
I: Quia voluptatur aut od minverum, quas ilis et mint, eature rehenit magnatur aut exceaquam reiunt et omnis nobit vero excepel in nimagmam quat officiam que plaborpore ne culpa eum dolore aut aspicias sanihil moditam re pelias ne veri reperferes solos dolorum, quidit ad qui dolorerun.
O: Ibus nis auda vendio venis saperum atem quiant aut pre comniscia num at is quoditi ne estinve litatem venis saperum atem quiant. **SC** (1.3.4.2 | 2.1.1.1 | 2.1.2.1 | 2.2.1.1 | 2.2.1.2 | 3.1.3.1 | 5.1.2.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak

S krepko označenim besedilom so izpostavljeni **minimalni standardi znanja**.

Z ležečim besedilom so označeni izbirni standardi oz. standardi znanja, ki izhajajo iz izbirnih ciljev.

Dodatne pisave in oznake pri standardih so opredeljene v obvezujočih navodilih za učitelja (npr. podčrtani, M, PTI itd.)

- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.**
- Ut fuga. Nemperum fuga.**
- Ma vellaut quiatio rporore voluptae cus et illent harum doluptatur, et quas
- Omnim ut doluptur, quam consequi.
- Obisquamet faccab incium repenam id quist plita nume con nonectem sit volentis etur sanda de velictorrum quasimus mo mi.
- Ilcillabo. Bor as plibusc ipidesequat latia cuptatu repeliam.
- Et ommo commolo ratatur saepedit essunt que parit, expelliquam rem simos con es est volorrum quae. Aximintios et faccae. Inciet, ommolo con commoluptas aut vidusci enient.
- Ut fuga. Nemperum fuga.

TERMINI:

- | | | | |
|---|---|---|---------------------------------------|
| ☐ laborerat voluptiurem | ☐ veligna tessint | ☐ laborerat voluptiurem | ☐ veligna tessint |
| ☐ veligna tessint | ☐ laborerat voluptiurem | ☐ veligna tessint | |



Pojmi, ki jih dijak mora poznati oz. razumeti (in/ali znati smiselno uporabljati), lahko pa so navedeni tudi priporočeni pojmi. Nabor (strokovnih) terminov zaokrožuje in dopolnjuje posamezno temo, predstavlja pa informacijo učitelju pri načrtovanju vzgojno-izobraževalnega dela. Namenjen je navedbi terminologije, ki jo na področju določene teme v določenem obdobju izobraževalne vertikale usvojijo dijaki.

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

Viri in literatura,
ki so vključeni v
posamezno temo.

NASLOV TEME

- » Lorem ipsum dolor sit amet, consectetur adipiscing elit. Morbi eget ante eget ante hendrerit convallis vitae et purus. Donec euismod dolor sed neque condimentum, at sodales enim interdum. <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

NASLOV SKUPINE CILJEV

- » Etiam, M. (2019). Eget laoreet ipsum. Nulla facilisi.
- » Parum, V. (2025). Sequi blaboreet quosam. Seque cus.
- » Morbi P. (2007). Sed ac arcu id velit facilisis aliquet. Nec tincidunt.
- » Eget O. (2010). Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla a ac turpis. Nulla et tempus nunc, vitae scelerisque tellus. Sed in tempus mi, a aliquet quam. Integer ut euismod eros, vel pretium mi. Maecenas sollicitudin.
- » Nunc N. (2023). Morbi suscipit ante quis viverra sollicitudin. Aenean ultricies.
- » Nunc N., Ante A., Sem S. (2015). Nullam congue eleifend magna in venenatis. Ut consectetur quis magna vitae sodales. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Sed A. (2024). Ut aliquet aliquam urna eget laoreet. Fusce hendrerit dolor id mauris convallis, at accumsan lectus fermentum. Nunc bibendum quam et nibh elementum consectetur.

NASLOV SKUPINE CILJEV

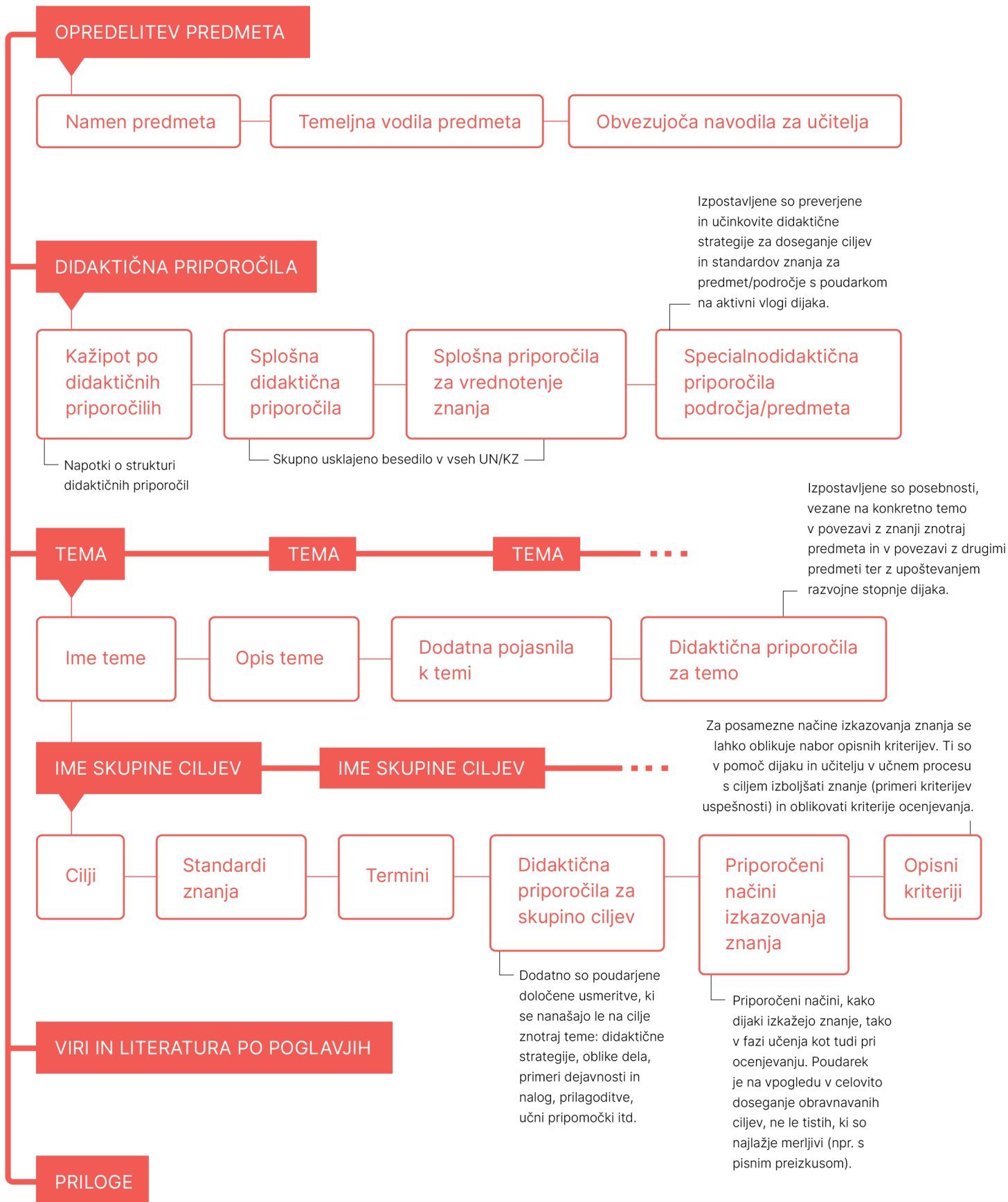
- » Vestibulum vitae massa eget orci condimentum fringilla, <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>
- » Nunc F.: Vivamus quis tortor et ipsum tempor laoreet id quis nunc. Phasellus quis sagittis ligula.
- » Redaktion, 2018. Morbi placerat: <https://lorem.ipsum.com/mubis/link/n0n2c3c>

Viri in literatura, ki so vključeni
v posamezno skupino ciljev.

Hiperpovezava
do zunanjega vira

KAKO SE ZNAJTI?

STRUKTURA UČNEGA NAČRTA Z DIDAKTIČNIMI PRIPOROČILI



KAZALO

OPREDELITEV PREDMETA..... 10

Namen predmeta..... 10

Temeljna vodila predmeta 10

Obvezujoča navodila za učitelje 11

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA 12

Kažipot po didaktičnih priporočilih 12

Splošna didaktična priporočila 12

Splošna priporočila za vrednotenje znanja ... 14

Specialnodidaktična priporočila
področja/predmeta 15

TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA..... 24

1. LETNIK..... 25

Tehnične prvine 25

Etude 27

Renesansa, barok..... 29

Klasika, romantika 31

Glasba 20. in 21. stoletja 33

Glasba slovenskih skladateljev 35

Drugi stili in zvrsti 37

2. LETNIK..... 39

Tehnične prvine 39

Etude 41

Renesansa, barok..... 43

Klasika, romantika 45

Glasba 20. in 21. stoletja 47

Glasba slovenskih skladateljev 49

Drugi stili in zvrsti 51

3. LETNIK..... 53

Tehnične prvine 53

Etude 55

Renesansa, barok..... 57

Klasika, romantika 59

Glasba 20. in 21. stoletja 61

Glasba slovenskih skladateljev 63

Drugi stili in zvrsti 65

4. LETNIK..... 67

Tehnične prvine 67

Etude 69

Renesansa, barok..... 71

Klasika, romantika 73

Glasba 20. in 21. stoletja 75

Glasba slovenskih skladateljev 77

Drugi stili in zvrsti 79

VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH 81

Opredelitev predmeta..... 81

1. LETNIK..... 81

TEHNIČNE PRVINE 81

ETUDE 82

RENEŠANSA, BAROK 82

KLASIKA, ROMANTIKA 83

GLASBA 20. IN 21. STOLETJA..... 84

GLASBA SLOVENSkih SKLADATELJEV 84

DRUGI STILI IN ZVRSTI..... 85

2. LETNIK..... 86

TEHNIČNE PRVINE 86

ETUDE 86

RENEŠANSA, BAROK 86

KLASIKA, ROMANTIKA 87

GLASBA 20. IN 21. STOLETJA..... 88

GLASBA SLOVENSkih SKLADATELJEV 89

DRUGI STILI IN ZVRSTI..... 89

3. LETNIK..... 90

TEHNIČNE PRVINE 90

ETUDE 90

RENEŠANSA, BAROK 91

KLASIKA, ROMANTIKA	91
GLASBA 20. IN 21. STOLETJA	92
GLASBA SLOVENSKIH SKLADATELJEV	93
DRUGI STILI IN ZVRSTI	93
4. LETNIK.....	94
TEHNIČNE PRVINE	94
ETUDE.....	94
RENEŠANSA, BAROK	95
KLASIKA, ROMANTIKA	96
GLASBA 20. IN 21. STOLETJA	96
GLASBA SLOVENSKIH SKLADATELJEV	97
DRUGI STILI IN ZVRSTI	97
PRILOGE	99

OPREDELITEV PREDMETA

NAMEN PREDMETA

Namen predmeta *citre* je razvijanje glasbenih sposobnosti, izvajalskih spretnosti ter umetniške in osebne rasti dijaka. Dijak skozi individualni pouk odkriva raznolikost in izrazne možnosti inštrumenta, razvija občutek za ritem, fraziranje, agogiko, dinamiko in tonsko oblikovanje ter pogloblja teoretična in praktična znanja.

Učni načrt omogoča prilagodljivost in izbiro, s tem pa individualiziran pristop glede na dijakovo predznanje, zmožnosti in potenciale. Dijaki razvijajo svoje citrarske sposobnosti, spoznavajo izvajalske prakse različnih slogovnih obdobij, citrarsko literaturo, slovensko narodno glasbo in dela domačih skladateljev. Ob tem se oblikuje tudi zavest o pomenu ohranjanja narodne identitete in povezovanja z evropsko glasbeno dediščino.

Pouk spodbuja ustvarjalnost, muzikalnost, estetsko občutenje, komorno muziciranje, improvizacijo ter omogoča pripravo dijaka na nadaljnje glasbeno izobraževanje.

Dijak odkriva, razvija in pogloblja svoje glasbene sposobnosti, znanje in veščine: spoznava, razume in uporablja strokovne glasbene izraze; usmerja in razvija svoje citrarske sposobnosti; spoznava in udejanja izvajalsko prakso posameznih stilov in obdobij; raziskuje in obvladuje izrazne možnosti instrumenta; razvija občutek za ritem, fraziranje, dinamično, agogično in tonsko oblikovanje; zna opredeliti vse artikulacijske možnosti citrarske tehnike; uri se v hitrem branju; razume in praktično uporablja zakonitosti glasbene teorije; spoznava svoje občutke, se navaja na estetsko in umetniško doživljanje ter razvija glasbeni okus; spoznava citrarsko literaturo; spoznava in razvija komorno muziciranje; spoznava slovenske narodne pesmi in harmonizira izbrane melodije, kadenca in modulacije; improvizira; ob izvajanju del slovenskih skladateljev spoznava domačo glasbeno ustvarjalnost in razvija zavest o pomenu ohranjanja narodne identitete in oblikuje primerjave z evropsko glasbeno dediščino.

TEMELJNA VODILA PREDMETA

Predmet *citre* temelji na ciljno in procesno usmerjenem izvajanju avtentičnih oblik glasbenega učenja. Učni proces je zasnovan tako, da spodbuja dejavno vlogo dijaka ter vodi k njegovemu celostnemu razvoju in trajnejšemu znanju.

Učitelj pri načrtovanju in izvajanju pouka upošteva dijakovo stopnjo razvoja, interese in individualne zmožnosti. Dijaka spodbuja k samostojnemu postavljanju učnih ciljev, načrtovanju učenja in izbiri strategij za doseganje

zastavljenih ciljev. Tak pristop krepi dijakovo odgovornost za lastno učenje in prispeva k razvoju učne samoregulacije.

Učni proces vključuje:

- » jasno izraženo namero učenja;
- » oblikovanje osebnih ciljev in kriterijev uspešnosti;
- » zastavljanje vprašanj;
- » samovrednotenje in medvrstniško vrednotenje;
- » postopno razvijanje delovnih navad in odnosa do dela.

Poudarek je tudi na kakovostni in spoštljivi komunikaciji med učiteljem in dijakom, ki je temelj učinkovitega učenja. Učitelj namenja posebno pozornost ohranjanju dijakovega fizičnega in duševnega zdravja ter gojenju ustvarjalnosti, kar je ključno za njegov celostni razvoj.

OBVEZUJOČA NAVODILA ZA UČITELJE

Pouk je zasnovan celostno in ciljno, z upoštevanjem posebnosti vsakega posameznega dijaka. Učitelj pozna dijakove ambicije, sposobnosti in značilnosti ter mu daje kakovostno strokovno podporo pri njegovem umetniškem in osebnem razvoju.

Za učinkovito načrtovanje in izvajanje pouka učitelj spremlja dijakovo počutje, odzivanje in napredek ter ves čas ohranja sočuten in spodbuden pristop. V pogovoru z dijakom, v sodelovanju s starši in po potrebi v posvetu s strokovnimi delavci, učitelj upošteva dijakove predispozicije ter okoliščine, ki lahko vplivajo na njegovo delovanje. To vključuje:

- » prilagajanje pouka zaradi obremenitev (pouk, nastopi, tekmovanja);
- » dijakovo zdravstveno stanje in počutje;
- » družinske in socialne okoliščine.

Učitelj dijaka spodbuja k zavestnemu razvijanju glasbene identitete in ga usmerja k najvišji možni uresničitvi njegovih potencialov v danih razmerah. Pri tem ohranja spodbudno naravnost in ustrezno raven zahtevnosti.

Pomemben del učiteljevega dela je tudi priprava dijaka na javno glasbeno predstavitev. Ta priprava zajema temeljito tehnično, muzikalno in doživljajsko obvladovanje programa.

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

KAŽIPOT PO DIDAKTIČNIH PRIPOROČILIH

Razdelke *Kažipot po didaktičnih priporočilih*, *Splošna didaktična priporočila* in *Splošna priporočila za vrednotenje znanja* je pripravil Zavod RS za šolstvo.

Didaktična priporočila prinašajo učiteljem napotke za uresničevanje učnega načrta predmeta v pedagoškem procesu. Zastavljena so večplastno, na več ravneh (od splošnega h konkretnemu), ki se medsebojno prepletajo in dopolnjujejo.

- » Razdelka **Splošna didaktična priporočila** in **Splošna priporočila za vrednotenje znanja** vključujeta krovne usmeritve za načrtovanje, poučevanje in vrednotenje znanja, ki veljajo za vse predmete po celotni izobraževalni vertikali. Besedilo v teh dveh razdelkih je nastalo na podlagi *Usmeritev za pripravo didaktičnih priporočil k učnim načrtom za osnovne šole in srednje šole* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/3ladrdr>) ter *Izhodišč za prenovo učnih načrtov v osnovni šoli in gimnaziji* (<https://aplikacijaun.zrss.si/api/link/plw0909>) in je v vseh učnih načrtih enako.
- » Razdelek **Specialnodidaktična priporočila področja/predmeta** vključuje tista didaktična priporočila, ki se navezujejo na področje/predmet kot celoto. Zajeti so didaktični pristopi in strategije, ki so posebej priporočeni in značilni za predmet glede na njegovo naravo in specifične.

Učni načrt posameznega predmeta je členjen na *teme*, vsaka tema pa se lahko nadalje členi na *skupine ciljev*.

- » Razdelka **Didaktična priporočila za temo** in **Didaktična priporočila za skupino ciljev** vključujeta konkretne in specifične napotke, ki se nanašajo na poučevanje določene teme oz. skupine ciljev znotraj teme. Na tem mestu so izpostavljene preverjene in učinkovite didaktične strategije za poučevanje posamezne teme ob upoštevanju značilnosti in vidikov znanja, starosti dijakov, predznanja, povezanosti znanja z drugimi predmeti/področji ipd. Na tej ravni so usmeritve lahko konkretizirane tudi s primeri izpeljave oz. učnimi scenariji.

Didaktična priporočila na ravni skupine ciljev zaokrožujeta razdelka **Priporočeni načini izkazovanja znanja** in **Opisni kriteriji**, ki vključujeta napotke za vrednotenje znanja (spremljanje, preverjanje, ocenjevanje) znotraj posamezne teme oz. skupine ciljev.

SPLOŠNA DIDAKTIČNA PRIPOROČILA

Učitelj si za uresničitev ciljev učnega načrta, kakovostno učenje ter optimalni psihofizični razvoj dijakov prizadeva zagotoviti varno in spodbudno učno okolje. V ta namen pri poučevanju uporablja raznolike

didaktične strategije, ki vključujejo učne oblike, metode, tehnike, učna sredstva in gradiva, s katerimi dijakom omogoča aktivno sodelovanje pri pouku, pa tudi samostojno učenje. Izbira jih premišljeno, glede na namen in naravo učnih ciljev ter glede na učne in druge, za učenje pomembne značilnosti posameznega dijaka, učne skupine ali oddelka.

Varno in spodbudno učno okolje učitelj zagotavlja tako, da:

- » spodbuja medsebojno sprejemanje, sodelovanje, čustveno in socialno podporo;
- » neguje vedoželjnost, spodbuja interes in motivacijo za učenje, podpira razvoj različnih talentov in potencialov;
- » dijake aktivno vključuje v načrtovanje učenja;
- » kakovostno poučuje in organizira samostojno učenje (individualno, v parih, skupinsko) ob različni stopnji vodenja in spodbujanja;
- » dijakom omogoča medsebojno izmenjavo znanja in izkušenj, podporo in sodelovanje;
- » prepozna in pri poučevanju upošteva predznanje, skupne in individualne učne, socialne, čustvene, (med)kulturne, telesne in druge potrebe dijakov;
- » dijakom postavlja ustrezno zahtevne učne izzive in si prizadeva za njihov napredek;
- » pri dijakih stalno preverja razumevanje, spodbuja ozaveščanje in usmerjanje procesa lastnega učenja;
- » proces poučevanja prilagaja ugotovitvam sprotne spremljanja in preverjanja dosežkov dijakov;
- » omogoča povezovanje ter nadgrajevanje znanja znotraj predmeta, med predmeti in predmetnimi področji;
- » poučuje in organizira samostojno učenje v različnih učnih okoljih (tudi virtualnih, zunaj učilnic), ob uporabi avtentičnih učnih virov in reševanju relevantnih življenjskih problemov in situacij;
- » ob doseganju predmetnih uresničuje tudi skupne cilje različnih področij (jezik, državljanstvo, kultura in umetnost; trajnostni razvoj; zdravje in dobrobit; digitalna kompetentnost; podjetnost).

Učitelj pri uresničevanju ciljev in standardov znanja učnega načrta dijakom omogoči prepoznavanje in razumevanje:

- » smisla oz. namena učenja (kaj se bodo učili in čemu);
- » uspešnosti lastnega učenja oz. napredka (kako in na temelju česa bodo vedeli, da so pri učenju uspešni in so dosegli cilj);
- » pomena različnih dokazov o učenju in znanju;
- » vloge povratne informacije za stalno izboljševanje ter krepitev občutka »zmorem«;
- » pomena medvrstniškega učenja in vrstniške povratne informacije.

Za doseganje celostnega in poglobljenega znanja učitelj načrtuje raznolike predmetne ali medpredmetne učne izzive, ki spodbujajo dijake k aktivnemu raziskovanju, preizkušanju, primerjanju, analiziranju, argumentiranju,

reševanju avtentičnih problemov, izmenjavi izkušenj in povratnih informacij. Ob tem nadgrajujejo znanje ter razvijajo ustvarjalnost, inovativnost, kritično mišljenje in druge prečne veščine. Zato učitelj, kadar je mogoče, izvaja projektni, problemski, raziskovalni, eksperimentalni, izkustveni ali praktični pouk in uporablja temu primerne učne metode, pripomočke, gradiva in digitalno tehnologijo.

Učitelj upošteva raznolike zmožnosti in potrebe dijakov v okviru notranje diferenciacije in individualizacije pouka ter personalizacije učenja s prilagoditvami, ki obsegajo:

- » učno okolje z izbiro ustreznih didaktičnih strategij, učnih dejavnosti in oblik;
- » obsežnost, zahtevnost in kompleksnost učnih ciljev;
- » raznovrstnost in tempo učenja;
- » načine izkazovanja znanja, pričakovane rezultate ali dosežke.

Učitelj smiselno upošteva načelo diferenciacije in individualizacije tudi pri načrtovanju domačega dela dijakov, ki naj bo osmišljeno in raznoliko, namenjeno utrjevanju znanja in pripravi na nadaljnje učenje.

Individualizacija pouka in personalizirano učenje sta pomembna za razvijanje talentov in potencialov nadarjenih dijakov. Še posebej pa sta pomembna za razvoj, uspešno učenje ter enakovredno in aktivno vključenost dijakov s posebnimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami, z učnimi težavami, dvojno izjemnih, priseljencev ter dijakov iz manj spodbudnega družinskega okolja. Z individualiziranimi pristopi preko inkluzivne poučevalne prakse učitelj odkriva in zmanjšuje ovire, ki dijakom iz teh skupin onemogočajo optimalno učenje, razvoj in izkazovanje znanja, ter uresničuje v individualiziranih programih in v drugih individualiziranih načrtih načrtovane prilagoditve vzgojno-izobraževalnega procesa za dijake iz specifičnih skupin.

SPLOŠNA PRIPOROČILA ZA VREDNOTENJE ZNANJA

Vrednotenje znanja razumemo kot ugotavljanje znanja dijakov skozi celoten učni proces, tako pri spremljanju in preverjanju (ugotavljanje predznanja in znanja dijaka na vseh stopnjah učenja), kot tudi pri ocenjevanju znanja.

V prvi fazi učitelj kontinuirano spremlja in podpira učenje, preverja znanje vsakega dijaka, mu nudi kakovostne povratne informacije in ob tem ustrezno prilagaja lastno poučevanje. Pred začetkom učnega procesa učitelj najprej aktivira in ugotavlja dijakovo predznanje in ugotovitve uporabi pri načrtovanju pouka. Med učnim procesom sproti preverja doseganje ciljev pouka in standardov znanja ter spremlja in ugotavlja napredek dijaka. V tej fazi učitelj znanja ne ocenjuje, pač pa na osnovi ugotovitev sproti prilagaja in izvaja dejavnosti v podporo in spodbudo učenju (npr. dodatne dejavnosti za utrjevanje znanja, prilagoditve načrtovanih dejavnosti in nalog glede na zmožnosti in potrebe posameznih dijakov ali skupine).

Učitelj pripomore k večji kakovosti pouka in učenja, tako da:

- » sistematično, kontinuirano in načrtno pridobiva informacije o tem, kako dijak dosega učne cilje in usvaja standarde znanja;
- » ugotavlja in spodbuja razvoj raznolikega znanja – ne le vsebinskega, temveč tudi procesnega (tj. spretnosti in veščin), spremlja in spodbuja pa tudi razvijanje odnosnega znanja;



- » spodbuja dijaka, da dosega cilje na različnih taksonomskih ravneh oz. izkazuje znanje na različnih ravneh zahtevnosti;
- » spodbuja uporabo znanja za reševanje problemov, sklepanje, analiziranje, vrednotenje, argumentiranje itn.;
- » je naravnani na ugotavljanje napredka in dosežkov, pri čemer razume, da so pomanjkljivosti in napake zlasti priložnosti za nadaljnje učenje;
- » ugotavlja in analizira dijakovo razumevanje ter odpravlja vzroke za nerazumevanje in napačne predstave;
- » dijaka spodbuja in ga vključuje v premisleke o namenih učenja in kriterijih uspešnosti, po katerih vrednoti lastno učno uspešnost (samovrednotenje) in uspešnost vrstnikov (vrstniško vrednotenje);
- » dijaku sproti podaja kakovostne povratne informacije, ki vključujejo usmeritve za nadaljnje učenje.

Ko so dejavnosti prve faze (spremljanje in preverjanje znanja) ustrezno izpeljane, sledi druga faza, ocenjevanje znanja. Pri tem učitelj dijaku omogoči, da lahko v čim večji meri izkaže usvojeno znanje. To doseže tako, da ocenjuje znanje na različne načine, ki jih je dijak spoznal v procesu učenja. Pri tem upošteva potrebe dijaka, ki za uspešno učenje in izkazovanje znanja potrebuje prilagoditve.

Učitelj lahko ocenjuje samo znanje, ki je v učnem načrtu določeno s standardi znanja. Predmet ocenjevanja znanja niso vsi učni cilji, saj vsak cilj nima z njim povezanega specifičnega standarda znanja. Učitelj ne ocenjuje stališč, vrednot, navad, socialnih in čustvenih veščin ipd., čeprav so te zajete v ciljnih učnega načrta in jih učitelj pri dijaku sistematično spodbuja, razvija in v okviru prve faze tudi spremlja.

Na podlagi standardov znanja in kriterijev uspešnosti učitelj, tudi v sodelovanju z drugimi učitelji, pripravi kriterije ocenjevanja in opisnike ter jih na ustrezen način predstavi dijaku. Če dijak v procesu učenja razume in uporablja kriterije uspešnosti, bo lažje razumel kriterije ocenjevanja. Ugotovitve o doseganju standardov znanja, ki temeljijo na kriterijih ocenjevanja in opisnikih, se izrazijo v obliki ocene.

Učitelj z raznolikimi načini ocenjevanja omogoči izkazovanje raznolikega znanja (védenje, spretnosti, veščine) na različnih ravneh. Zato poleg pisnih preizkusov znanja in ustnih odgovorov ocenjuje izdelke (pisne, likovne, tehnične, praktične in druge za predmet specifične) in izvedbo dejavnosti (govorne, gibalne, umetniške, eksperimentalne, praktične, multimedijske, demonstracije, nastope in druge za predmet specifične), s katerimi dijak izkaže svoje znanje.

SPECIALNODIDAKTIČNA PRIPOROČILA PODROČJA/PREDMETA

Učni načrt učitelja usmerja pri izboru učnih strategij oziroma k cilju usmerjenih učnih dejavnosti. Učitelj pri načrtovanju učnih ur izhaja iz:

- » temeljnih didaktičnih načel (npr. načelo aktivnosti, načelo nazornosti, načelo strukturiranosti, sistematičnosti in postopnosti, načelo ekonomičnosti in racionalnosti pouka, načelo povezovanja teorije in

prakse, načelo trajnosti znanja, načelo motivacije, načelo individualizacije pouka, načelo socializacije dijaka),

» dijakovih glasbenih sposobnosti, spretnosti in znanj, razvojnih značilnosti, individualnih potreb in interesov ter

» kulturne, umetniške in sporočilne vrednosti glasbe.

Poleg že uveljavljenih in preizkušenih didaktičnih strategij ter metod v pouk vključuje inovativne tehnike, prožno uporablja različne učne oblike, uvaja nove didaktične postopke, učne metode in sodobne digitalne tehnologije. Pouk izvaja v spodbudnem učnem okolju, tako v razredu kot tudi izven njega. Obisk koncertov, glasbenih prireditev in srečanja z glasbenimi umetniki pomembno širijo glasbena znanja dijakov, spodbujajo kritično mišljenje in razvijajo estetsko vrednotenje.

Glasbena znanja pripevajo k razvoju ključne kompetence kulturna zavest in izražanje. Ob zavedanju slovenske glasbene in kulturne identitete, ki temelji na bogati zakladnici ljudske in umetne glasbe, dijaki širijo svoja znanja ter spoznavajo raznolikost in bogastvo glasbenih praks drugih kultur in narodov.

Zgradba učnega načrta

Cilji v učnem načrtu so oblikovani odprto in široko, kar učitelju omogoča avtonomijo pri izboru glasbenih vsebin ter njihovemu prilagajanju razvojnim značilnostim, zmožnostim in interesom dijakov. Cilji se nadgrajujejo iz letnika v letnik, kar zagotavlja postopnost in kontinuiteto skozi celotno gimnazijsko vertikalno. Standardi znanja so izpeljani iz ciljev. Cilji s področij vrednotenja in sodelovalnih veščin nimajo pripadajočih standardov, zato dosežkov dijakov na tem področju ne ocenjujemo.

Posamezni letnik citer predstavlja temo v učnem načrtu. Pri vsaki temi (letnik) so nanizane skupine ciljev, zbrane pod svojim tematskim naslovom (npr. Tehnične in muzikalne prvine, Etude). V vsakem letniku citer se uresničujejo vsi cilji vseh tematsko združenih skupin ciljev, načrtovanje teh ciljev pa naj bo uravnoteženo z razvidno rdečo nitjo učnega procesa. Skozi daljše časovno obdobje učitelj načrtuje postopno uvajanje ciljev in njihovo nadgradnjo z novimi, pri čemer izhaja iz usvojenih znanj in spretnosti, pridobljenih v predhodnih letnikih.

S široko opredelitvijo pojmov je učitelju omogočena avtonomija pri izboru strokovnih terminov glede na izbor glasbenih vsebin in druge vsebine tematskega sklopa.

Učitelj in dijak

Učitelj se zaveda širine in kompleksnosti poučevanja citer. Prav tako se zaveda občutljivosti posameznega dijaka in različnih oblik nevrodiverzitete ter upošteva družinske in socialne okoliščine ter dijakove med-vrstniške odnose. Tako vseskozi ohranja spoštljivo in spodbudno naravnost, navdušenje nad glasbo, se dodatno vseživljenjsko izobražuje, spremlja koncertno dogajanje in vzdržuje svojo izvajalsko kondicijo.

Dijak skladno s svojimi psihofizičnimi zmogljivostmi in razvojem izraznih ter ustvarjalnih sposobnosti pri pouku citer pogloblja svoja teoretična in praktična znanja ter veščine. Pri tem ozavešča in razvija motorične spretnosti, ritmične, bralne, muzikalne in ustvarjalne sposobnosti ter spoznava stilne značilnosti različnih obdobij. Upoštevati je treba, da imajo dijaki različno predznanje in predispozicije, a se pri tem ne sme izpuščati

temeljnega znanja, ki je nujno za obvladovanje zahtevnejših del. Naloga učitelja je dijaku omogočiti optimalni celostni razvoj s tem, da ob spodbujanju naštetih sposobnosti in veščin skrbno upošteva raven njegovih intelektualnih, kognitivnih, nevroloških, socialnih in moralnih funkcij ter podpira njegovo fizično, čustveno, mentalno in socialno zdravje.

Tehnične in muzikalne spretnosti

Bistvene prvine pouka citer so samostojno raziskovanje, učenje in poglobljeno oblikovanje interpretacij skladb različnih obdobij ter slogovnih značilnosti. Širok nabor literature za citre omogoča izbor del, ki bodo najbolj koristila posamezniku. Z igranjem številnih raznolikih skladb, s transpozicijo preprostejših del in z branjem a prima vista dijak izboljšuje in nadgrajuje veščine branja. Posebno pozornost velja nameniti tudi pomnjenju izbranih glasbenih del in s tem krepitvi različnih vrst spomina: slušni, motorični, harmonski, oblikovni, čustveni, jezikovni. Prav tako pomembna je improvizacija, ki omogoča dijaku razvoj ustvarjalnih, slušnih in izraznih sposobnosti ter boljšo iznajdljivost v nepredvidljivih okoliščinah izvajalskih nastopov.

Fizična in psihološka priprava

Dijak pri pouku citer krepi notranji sluh, glasbeno domišljijo in doživljanje, ozaveščeno posluša kvaliteto zvoka in sledi procesu oblikovanja interpretacije ter vrednoti svoje igranje. Ob tem ozavešča telesno držo, ravnovesje in prožnost gibov ter sprošča morebitne odvečne napetosti ob igranju citer ter uporablja široko paleto težnostne igre in dotikov prstov s strunami. Učitelj lahko v procesu pouka ob spoštovanju dijakove integritete in njegovi privolitvi tudi s fizičnim dotikom pomaga k ozaveščanju drže, učinkovitega gibanja in fizioloških procesov telesa ter k sproščanju morebitnih napetosti. Učitelj ozavešča dijaka o pomenu splošnega zdravja, fizične kondicije in vaj za telesno moč ter prožnost. Pomaga mu oblikovati rutine ogrevanja telesa pred vadenjem, raztezanja obremenjenih delov telesa v odmorih in načine umirjanja po končanem vadenju.

Soustvarjanje učnega procesa

Učitelj omogoča dijaku soustvarjanje učnega procesa s ključnimi dejavniki: namera učenja, osebni cilji, kriteriji uspešnosti, zastavljanje vprašanj, samovrednotenje in med-vrstniško vrednotenje. To vodi k aktivnejši vlogi dijaka v učnem procesu ter k celostnemu razvoju in trajnejšemu znanju. Dijak si ob učnem načrtu zastavlja kratko-, srednje- in dolgoročne cilje in namere, vrednoti svoje delo v povezavi z zastavljenimi cilji in je deležen kvalitetnih in izčrpnih povratnih informacij predvsem od učitelja, prav tako pa tudi od drugih učiteljev in dijakov (ob nastopih ali drugih skupinskih projektih); z namenom krepitve osebno-glasbenega razvoja, veščin, znanja in nadgradnje dosežkov.

Priprava na nastope

Učitelj učinkovito pripravlja dijaka na nastope in tekmovanja; to vključuje tako temeljito tehnično, muzikalno in doživljajsko pripravljenost skladbe kot tudi psihofizično pripravo. Ob tem je pomemben tudi mentalni trening s predstavami zvoka, gibanja in poteka skladbe, kognitivno prestrukturiranje omejujočih misli, vizualizacija



optimalnega nastopa, čustvena regulacija pred nastopom, med njim in po njem ter širok nabor dostopnih tehnik za optimalni nastop ter doživljanje zanosa.

Preverjanje znanja in ocenjevanje

Pri vsaki skupini ciljev so nanizani široko zastavljeni cilji in standardi znanja, ki učitelju omogočajo avtonomijo. Iz ciljev, ki jih lahko objektivno preverimo, so izpeljani standardi. Standarde znanja se dosega skozi vzgojno-izobraževalno delo v dejavnostih, ki se izvajajo v živo s prepletanjem ciljev, vsebin, metod in oblik dela. Pri doseganju kakovostne ravni standardov upoštevamo individualne značilnosti glasbenega razvoja dijakov.

Pri preverjanju znanja učitelj redno spremlja dijakov postopni razvoj in napredek, preverja njegovo moč dojemanja glasbe, raven znanja, sposobnosti in spretnosti. Dijaku zagotavlja izčrpne povratne informacije o njegovem delu in napredovanju. Sprotno temeljito preverjanje znanja, sposobnosti in spretnosti zagotavlja celovito sliko o napredku in morebitnih težavah posameznega dijaka. Na tem temelju učitelj pripravi načrt nadaljnjega dela in oblikuje učinkovite strategije za vadenje ter preverja znanje pri vsaki individualni uri pouka, na internih in javnih nastopih. K preverjanju in sodelovanju lahko učitelj povabi tudi druge učitelje, kar bo okrepilo timsko delo, izmenjavo izkušenj in usklajevanje meril.

Individualni pouk inštrumenta se ocenjuje z izvedbo izbranih glasbenih vsebin pri pouku in na nastopih.

Priporoča se, da dijak ob koncu šolskega leta izvede zaključni nastop, na katerem predstavi pridobljeno znanje iz priporočene snovi. Na tem nastopu dijak izkaže minimalne standarde znanja z izvedbo predvidene snovi, ki je določena za vsak letnik posebej. Ocenjevanje omogoča dijaku, da svoje znanje demonstrira na praktičen in ustvarjalen način.

Priporočamo, da dosežek dijaka na zaključnem nastopu ocenimo komisijsko, pri čemer komisijo sestavljata vsaj dva učitelja, ki ne poučujeta dijaka. Oceno komisija določi v soglasju z učiteljem nosilcem predmeta.

Priporočena snov za zaključni nastop

1. LETNIK

Dijak:

- » na pamet zaigra lestvico s pripadajočo kadenco;
- » na pamet zaigra etudo;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev renesansa, barok;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev klasika, romantika;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev glasba 20. in 21. stoletja ali skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev drugi stili in zvrsti;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela slovenskega skladatelja.

2. LETNIK

Dijak:

- » na pamet zaigra durovo in vzporedno molovo lestvico s pripadajočo kadenco;
- » na pamet zaigra etudo;
- » zaigra skladbo ali dva kontrastna stavka cikličnega dela iz skupine ciljev renesansa, barok;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev klasika, romantika;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev glasba 20. in 21. stoletja ali skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev drugi stili in zvrsti;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela slovenskega skladatelja.

3. LETNIK

Dijak:

- » na pamet zaigra durovo in vzporedno molovo lestvico s protipostopom in pripadajočo kadenco;
- » na pamet zaigra etudo;
- » zaigra dve kontrastni skladbi ali tri kontrastne stavke cikličnega dela iz skupine ciljev renesansa, barok;
- » zaigra dve kontrastni skladbi ali dva kontrastna stavka cikličnega dela iz skupine ciljev klasika, romantika;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev glasba 20. in 21. stoletja ali skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev drugi stili in zvrsti;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela slovenskega skladatelja.

4. LETNIK

Dijak:

- » na pamet zaigra zahtevnejšo etudo;
- » zaigra dve kontrastni skladbi ali vsaj tri kontrastne stavke cikličnega dela iz skupine ciljev renesansa, barok;
- » zaigra vsaj dve kontrastni skladbi ali vsaj tri kontrastne stavke cikličnega dela iz skupine ciljev klasika, romantika;
- » zaigra daljšo skladbo ali dva stavka cikličnega dela iz skupine ciljev glasba 20. in 21. stoletja ali daljšo skladbo ali dva stavka cikličnega dela iz skupine ciljev drugi stili in zvrsti;
- » zaigra daljšo skladbo ali dva stavka cikličnega dela slovenskega skladatelja.



Izmed skupin ciljev “renesansa, barok”, “klasika, romantika”, “glasba slovenskih skladateljev”, “glasba 20. in 21. stoletja” ali “drugi stili in zvrsti” izvede vsaj dve glasbeni deli na zaključnem nastopu na pamet.

Uporaba virov in tehnologije

Dijak pridobiva verodostojne podatke iz knjižnih in drugih virov ter tehtno uporablja računalniške programe in mobilne aplikacije. Svojo kreativnost izraža in preizkuša s pomočjo uporabe računalniških programov za glasbeno notiranje, kot so: Finale, MuseScore, Overture, Sibelius in drugi programi. Učitelj uči in spodbuja dijaka k uporabi kvalitetnih notnih edicij. Dijak na nastopih in pri pouku uporablja digitalni notni arhiv, ustvarja video/avdio portfolije ter uporablja snemanje za samorefleksijo in spremljanje napredka. Svoje znanje in splošno razgledanost širi z dostopanjem do spletnih informacij, kot so: IMSLP in druge knjižnice, YouTube, Spotify in podobni kanali za poslušanje glasbe.

Medpredmetno povezovanje

Velik pomen ima medpredmetno povezovanje, ki pomeni iskanje povezav predmeta z drugimi predmetnimi področji, sodelovanje učiteljev različnih predmetnih področij v učno-vzgojnih dejavnostih, vzajemno načrtovanje skupne ali sočasne obravnave sorodnih vsebin in podobno. Učitelj se povezuje z drugimi strokovnimi člani pedagoškega aktiva, sodeluje pri načrtovanju medpredmetnih povezav in ustvarjalno oblikuje izvajanje učnega procesa.

Umetniško sodelovanje

Dijak se ob vključevanju v komorne skupine, orkestre, zборе in druge skupne projekte navaja na medsebojno umetniško sodelovanje ter razvija sposobnosti komunikacije, ustvarjalnosti, samoiniciativnosti in podjetnosti. Svoje znanje, pridobljeno pri ostalih strokovnih glasbenih predmetih, uporablja pri poglobljeni analizi skladb, kar pripomore k boljšemu razumevanju in kvalitetnejši izvedbi programa. Večja prenosljivost znanja oblikuje tudi samostojnejšo osebnost, ki se lažje spopada z različnimi izzivi v stroki in v življenju. Zmožnost povezovanja različnih znanj, uvidov in spretnosti pa hkrati prispeva k kulturni in etični zavesti ter osebnostni stabilnosti posameznika.

Obisk koncertov

Učitelj spodbuja dijaka k obisku koncertov, ki so pomemben vir izkušenj in informacij, ki jih ne more zagotoviti sam pouk. Dijak tako spoznava bogastvo glasbene literature in se srečuje z interpretativnimi dosežki priznanih umetnikov, kar pomembno prispeva k oblikovanju njegove umetniške identitete. Ob tem spoznava zakonitosti profesionalnega dela svojega področja tudi s praktičnih, organizacijskih in drugih vidikov, ki pomembno vplivajo na njegovo bodočo poklicno izbiro in pot. Delo temelji na poznavanju dijakovega tehničnega in muzikalnega znanja ter njegovih psihofizičnih sposobnostih. Učni načrti so le podlaga za delo. Praksa kaže, da prihaja v razvoju posameznikov do precejšnjih razlik, ki jih kljub selekciji in sprejemnemu preizkusu ni mogoče predvideti. Tako so odstopanja od letnega in izpitnega programa dopustna in celo nujna. V praksi to pomeni

prilagajanje načina poučevanja in napredovanja dijakovim individualnim psihofizičnim in emocionalnim sposobnostim. Tudi izpitna komisija naj to primerno upošteva pri ocenjevanju.

Skupni cilji

Cilji predmeta podpirajo skupne cilje s področij jezika, državljanstva, kulture in umetnosti, trajnostnega razvoja, zdravja in dobrobiti, digitalne kompetentnosti in podjetnosti.

Jezik, državljanstvo, kultura in umetnost

Dijak:

- » spoznava  (1.1.2.1) in uporablja strokovno terminologijo glasbenega jezika  (1.1.2.2);
- » analizira različne glasbene zapise in druga gradiva o glasbi  (1.1.4.1);
- » razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo  (1.1.5.1);
- » vzpostavlja odnos do umetnosti in ozavešča lastno doživljanje  (1.3.1.1);
- » spoznava umetniške zvrsti, njihova izrazna sredstva ter kulturno-zgodovinski kontekst  (1.3.2.1);
- » uživa ob ustvarjanju glasbe ter se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih  (1.3.4.1);
- » svobodno izraža in uresničuje ustvarjalne ideje  (1.3.4.2);
- » živi kulturo in umetnost kot vrednoto  (1.3.5.1).

Trajnostni razvoj

Dijak:

- » s pomočjo glasbe prepozna lastne vrednote v povezavi s trajnostnim razvojem  (2.1.1.1);
- » gradi odgovoren odnos do naravnih sistemov  (2.1.3.1);
- » kritično presoja informacije z vidika okolja, živih bitij in družbe ob upoštevanju različnih perspektiv  (2.2.2.1);
- » sodeluje z drugimi pri ukrepanju za trajnostnost  (2.4.2.1).

Zdravje in dobrobit

Dijak:

- » uravnava lastno doživljanje  (3.1.2.1), razvija samozavest in samospoštovanje  (3.1.2.2);
- » glasbene dejavnosti spodbujajo radovednost  (3.1.4.1) in sprostitvev  (3.2.3.2);
- » vključuje se v gibalne dejavnosti  (3.2.1.3), s katerimi vzpostavlja pozitiven odnos do gibanja  (3.2.1.2) ter spoznava ukrepe za ohranjanje zdravja  (3.2.4.1);
- » razvija spretnost aktivnega poslušanja  (3.3.2.1) in sodelovalne veščine  (3.3.3.1).



Digitalna kompetentnost

Dijak:

- » pri iskanju informacij o glasbi  (4.1.1.1), ustvarjanju, urejanju in deljenju v različnih formatih uporablja digitalno tehnologijo  (4.2.1.1),  (4.3.1.1),  (4.3.2.1);
- » upravlja svojo digitalno identiteto  (4.2.6.1);
- » prepozna tehnične težave in jih skuša reševati  (4.5.1.1).

Podjetnost

Dijak:

- » uporablja glasbeno znanje in izkušnje pri reševanju izzivov  (5.1.2.1),  (5.3.1.1);
- » vrednoti dosežke ustvarjanja ter uspešnost pri doseganju zastavljenih ciljev  (5.3.5.2).

Delo z dijaki z raznolikimi vzgojno-izobraževalnimi potrebami

Učitelj preko inkluzivne prakse prilagodi poučevanje, preverjanje in ocenjevanje znanja za nadarjene dijake, dijake z učnimi težavami, dijake s posebnimi potrebami, dijake priseljence, dijake iz manj spodbudnega družinskega okolja. Prilagaja vsebine, metode, oblike in pristope dela, čas ter rabo didaktičnih pripomočkov za doseg ciljev in standardov znanj ali preseganjem le-teh. Delo z dijaki z raznolikimi potrebami zahteva timsko delo, sodelovanje med učitelji, spremljevalci in drugimi strokovnjaki. Učitelj sproti evalvira učinkovitost prilagoditev ter jih po potrebi spreminja glede na dijakov napredek.

Osnovno izhodišče za učiteljevo delo v prilagodljivem in vključujočem učnem okolju so spoštovanje ter upoštevanje različnosti, izvirnosti in individualnosti, pa tudi njegova lastna inkluzivna poučevalna praksa, zaradi vse večje raznolikosti med dijaki. Prilagodljivo in vključujoče učno okolje poudarja pomen koncepta vključevanja, ki temelji na dojemanju razreda kot skupnosti različnih in edinstvenih posameznikov ter zahteva prilagoditev vzgojno-izobraževalnega procesa, da ta ustreza potrebam vseh dijakov.

Priporočila za kakovosten napredek dijaka in kakovostno izvedbo pouka:

- » lastni inštrument- priporočene so koncertne diskantne citre (paziti na dobro kvaliteto inštrumenta, redna nega- menjava strun, servis);
- » citrarska miza ali stojalo;
- » notno stojalo;
- » ogledalo;
- » metronom;
- » kromatični uglaševalec in *pick up* kabel;

- » menjalni naprstnik;
- » strokovno gradivo.



TEME, CILJI, STANDARDI ZNANJA



1. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

Dijak v 1. letniku spozna glasbene vsebine skozi cilje naslednjih tem: *tehnične prvine, etude, renesansa, barok, klasika, romantika, glasba 20. in 21. stoletja, glasba slovenskih skladateljev, drugi stili in zvrsti*.

Poudarek v tej temi je ponovitev temeljnih tehničnih in muzikalnih prvin (drža telesa, rok in prstov, osnovna tehnika igranja, ritmična natančnost, oblikovanje tona) ter poglobljanje že usvojenega znanja iz predhodnega glasbenega izobraževanja. Prav tako dijak spozna literaturo in značilnosti različnih glasbenih obdobij, stilov in zvrsti ter temu primerno izraža osebno glasbeno doživljanje. Skozi nastope gradi lastno osebnost in odrsko prezenco ter pri tem poskuša kritično samo-ovrednotiti svoje izvedbe nastopov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Izmed skupin ciljev "renesansa, barok", "klasika, romantika", "glasba slovenskih skladateljev", "glasba 20. in 21. stoletja" ali "drugi stili in zvrsti" izvede vsaj dve glasbeni deli na zaključnem nastopu na pamet.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- razvija ozaveščeno in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa ob inštrumentu, vključno s pravilno postavitvijo obeh rok in prstov;
- utrjuje in razvija tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, tehnika igranja na prostih strunah z uporabo vseh prstov, različne tehnike dušenja strun, različni tempi izvajanja, različne lege, večglasje na ubiralki);
- izvaja različne ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- razvija različne artikulacije (legato, portato, staccato) in oblikovanje tona;
- razume sistem kvartno-kvintnega kroga in izvaja vaje, lestvice (tudi kromatiko) ter ustrezne kadenca na prostih strunah in v različnih legah na ubiralki;
- samostojno uglašuje inštrument z uporabo kromatičnega uglaševalca in se uvaja v uglaševanje po posluhu s pomočjo glasbenih vilic;



○: izvaja lažje tehnične vaje prima vista.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže ozaveščeno in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa ob inštrumentu, vključno s pravilno postavitvijo obeh rok in prstov;
- » izkaže tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, tehnika igranja na prostih strunah z uporabo vseh prstov, različne tehnike dušenja strun, različni tempi izvajanja, različne lege, večglasje na ubiralki);
- » **izvede lestvice (tudi kromatiko) ter ustrezne kadenca na prostih strunah in v različnih legah na ubiralki;**
- » **na pamet zaigra lestvico s pripadajočo kadenco.**

TERMINI

- lege na ubiralki ◦ lestvica ◦ kadenca ◦ kromatika ◦ tehnika igranja z menjalnim naprstnikom ◦ prima vista
- kvartno-kvintni krog

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, z obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže koordinirano, enakomerno in dobro tonsko oblikovano obvladovanje izbranih lestvic in kadenc. Pri tem se upošteva:

- » ritmična in tonska natančnost izvedbe;
- » uporaba pravih prstnih redov in različnih leg na ubiralki;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : skozi etude razvija, uri in pogloblja tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, različne tehnike dušenja strun);
- : razvija tehniko igranja na prostih strunah in s 5. prstom desne roke;
- : uri hitrost igranja;
- : uporablja različne lege z ustreznimi prstnimi redi in izvaja večglasje na ubiralki;
- : igra po notnem zapisu v basovskem ključu po strunah C in G na ubiralki;
- : razvija različne artikulacije (legato, portato, staccato) in oblikovanje tona;
- : razvija glasbeni spomin.

SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » skozi etude izkaže znanje iz tehničnih prvin (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, različne tehnike dušenja strun);
- » izkaže tehniko igranja na prostih strunah in s 5. prstom desne roke;
- » zaigra v hitrejših tempih;
- » uporabi različne lege z ustreznimi prstnimi redi in izvede večglasje na ubiralki;
- » **zaigra legato;**
- » **na pamet zaigra etudo.**

TERMINI

- tehnika igranja s 5. prstom desne roke
- koordinacija gibanja obeh rok
- tehnika dušenja strun
- legato

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.



OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih etud ali skladb etudnega značaja. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » uporaba pravih prstnih redov in različnih leg na ubiralki;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje.



RENESANSA, BAROK

CILJI

Dijak:

○: razvija različne artikulacije (legato, portato, staccato) in oblikovanje tona;

SC (1.1.2.1)

○: spoznava polifonijo;

○: spoznava različne tehnike in načine igranja (vezave, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, pizzicato, vibrato, različne tehnike dušenja strun, različne lege na ubiralki);

SC (1.1.2.2)

○: spoznava osnovno ornamentiko (triller, praller, mordent);

○: razvija interpretacijo, primerno slogovnemu obdobju (fraziranje, oblikovna analiza izvajanih skladb);

○: razvija diferenciacijo zvočnih barv (sul ponticello, ordinario, sul tasto);

○: uporablja oznake za dinamiko in agogiko;

○: uporablja scordaturo-preuglasitev strun;

○: razvija glasbeni spomin.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» uporabi različne artikulacije (legato, portato, staccato) in spretno oblikuje ton;

» izkaže različne tehnike in načine igranja (vezave, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, pizzicato, vibrato, različni načini dušenja strun, različne lege na ubiralki);

» uporabi osnovno ornamentiko (triller, praller, mordent);

» oblikuje interpretacijo, primerno slogovnemu obdobju (fraziranje, oblikovna analiza izvajanih skladb);

» izkaže poznavanje oznak za dinamiko in agogiko ter uporabi diferencirane zvočne barve;

» izkaže glasbeni spomin;

» zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela.

TERMINI

- dinamika ◦ agogika ◦ interpretacija ◦ fraziranje ◦ vezave ◦ arpeggio ◦ pizzicato ◦ vibrato ◦ ornamentika
- diferencirane zvočne barve ◦ sul ponticello ◦ ordinario ◦ sul tasto ◦ renesansa ◦ barok

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



KLASIKA, ROMANTIKA

CILJI

Dijak:

- : razvija različne artikulacije (legato, portato, staccato) in oblikovanje tona;
- : razvija različne tehnike in načine igranja (vezave, okraski, naravni in umetni flagiolet, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, vibrato, akordična spremljava, različne lege in večglasje na ubiralki);
- SC (3.1.4.1)
- : uri izvajanje pasaž v hitrejših tempih;
- : razvija interpretacijo, primerno slogovnemu obdobju (fraziranje, oblikovna analiza izvajanih skladb);
- : uporablja oznake za dinamiko in agogiko ter razvija diferenciacijo zvočnih barv (sul ponticello, ordinario, sul tasto);
- SC (1.1.2.2)
- : uporablja scordaturo-preuglasitev strun;
- : razvija glasbeni spomin.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » uporabi različne artikulacije in spretno oblikuje ton;
- » izkaže različne tehnike in načine igranja (vezave, okraski, naravni in umetni flagiolet, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, vibrato, akordična spremljava, različne lege in večglasje na ubiralki);
- » zaigra pasaže v hitrejših tempih;
- » oblikuje interpretacijo, primerno slogovnemu obdobju (fraziranje, oblikovna analiza izvajanih skladb);
- » oblikuje dinamiko in agogiko ter uporabi diferencirane zvočne barve;
- » izkaže glasbeni spomin;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela.

TERMINI

○ klasika ○ romantika ○ glissando ○ akordična spremljava ○ ciklično delo ○ večglasje na ubiralki ○ okraski



DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri nemški založbi Musikverlag Richard Grünwald je učitelju in dijaku na voljo široka ponudba literature - skladb, cikličnih del in notnih zbirk iz obdobja citrarske klasike in romantike različnih skladateljev, kot so Adam Darr, Richard Grünwald, Joseph Haustein, Emil Holz, Ferdinand Kollmaneck, Hans Ludwig, Wilhelm Otto Mickenschreiber, Johannes Pugh, Heinrich von Reichersberg, Simon Schneider, Joseph Swoboda in drugi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



GLASBA 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- : spoznava sodobni notni zapis (razumevanje in uporaba legende);
 - : izvaja zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
 - : spoznava različne zvočne efekte (*étouffée*, *cluster*, *tapping*, *glissando* na prostih strunah, *Bartók pizzicato*);
 - : razvija različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije (vezave, naravni in umetni *flagiolet*, *arpeggio* na ubiralki navzdol in navzgor, *glissando* na ubiralki, *pizzicato*, *tremolo*, *vibrato*, *legato*, *portato*, *staccato*, *leggiero*);
 - : uporablja oznake za dinamiko in agogiko;
 - : razvija osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
 - : uporablja *scordaturo*-preuglasitev strun;
 - : se uvaja v improvizacijo.
- SC (1.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna sodobni notni zapis ter razume in uporabi legendo;
- » izvede zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- » izvede različne zvočne efekte (*étouffée*, *cluster*, *tapping*, *glissando* na prostih strunah, *Bartók pizzicato*);
- » izkaže različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije (vezave, okraski, naravni in umetni *flagiolet*, *arpeggio* na ubiralki navzdol in navzgor, *glissando* na ubiralki, *pizzicato*, *tremolo*, *vibrato*, *legato*, *portato*, *staccato*);
- » pozna oznake za dinamiko in agogiko;
- » izkaže osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela.

TERMINI

- *étouffée* ◦ *cluster* ◦ *tapping* ◦ *Bartók pizzicato* ◦ zvočni efekt ◦ legenda ◦ kombinacije taktovskih načinov
- sodobni notni zapis



PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPIŠNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.

GLASBA SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : spoznava dela slovenskih skladateljev;
- : izvaja zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- : razvija različne artikulacije (legato, portato, staccato) in oblikovanje tona;
- : spoznava različne zvočne efekte ter razvija tehnike in načine igranja (vezave, okraski, naravni in umetni flažoleti, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, tremolo, tapping, vibrato, akordična spremljava, menjalni bas);
- : razvija osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- SC (1.3.4.2)
- : uporablja oznake za dinamiko in agogiko;
- : z glasbenimi deli slovenskih skladateljev spoznava, ohranja, neguje in oživlja tradicionalne pesmi in napeve ter narodovo kulturno izročilo;
- SC (1.3.5.1)
- : se uvaja v improvizacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- » izvede različne artikulacije in spretno oblikuje ton;
- » **izvede različne zvočne efekte** ter izkaže tehnike in načine igranja (vezave, okraski, naravni in umetni flažoleti, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, tremolo, tapping, vibrato, akordična spremljava, menjalni bas);
- » izkaže osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- » **izkaže poznavanje oznak za dinamiko in agogiko;**
- » pozna slovenske tradicionalne pesmi in napeve ter kulturno izročilo;
- » **zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela slovenskega skladatelja.**

TERMINI

- kulturno izročilo
- tradicionalne pesmi
- tapping
- menjalni bas
- akordična spremljava

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



DRUGI STILI IN ZVRSTI

CILJI

Dijak:

○: z izvajanjem skladb in cikličnih del spozna literaturo ter različne glasbene stile in zvrsti (jazz, blues, swing, pop, rock, etno glasba);

SC (1.3.2.1)

○: skozi skladbe in ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti spozna različne tehnike in načine igranja (akordična spremljava, menjalni bas, dušena spremljava, vibrato, glissando, okraski, tremolo, tapping) ter artikulacije;

○: razvija glasbenemu stilu primerno interpretacijo;

○: pozna licence in avtorske pravice; spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.

SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» pozna literaturo ter zaigra skladbe in ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti (jazz, blues, swing, pop, rock, etno glasba);

» skozi skladbe in ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti izkaže različne tehnike in načine igranja (akordična spremljava, menjalni bas, dušena spremljava, vibrato, glissando, okraski, tremolo, tapping) ter artikulacije;

» oblikuje interpretacijo, primerno glasbenemu stilu;

» zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *drugi stili in zvrsti* **ALI** skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *glasba 20. in 21. stoletja*.

TERMINI

◦ glasbena literatura ◦ jazz ◦ blues ◦ swing ◦ etno glasba ◦ rock ◦ pop ◦ stil ◦ zvrst

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



2. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V tej temi so vključene naslednje skupine ciljev: tehnične prvine; etude; renesansa, barok; klasika, romantika; glasba 20. in 21. stoletja; glasba slovenskih skladateljev; drugi stili in zvrsti.

Poudarek v tej temi je poglobljanje temeljnih tehničnih in muzikalnih prvin (drža telesa, rok in prstov, osnovna tehnika igranja, ritmična natančnost, oblikovanje tona) ter razvijanje že usvojenega znanja iz 1. letnika. Prav tako dijak spozna literaturo in značilnosti različnih glasbenih obdobj, stilov in zvrsti ter temu primerno izraža osebno glasbeno doživljanje. Skozi nastope gradi lastno osebnost in odrsko prezenco ter pri tem poskuša kritično samoovrednotiti svoje izvedbe nastopov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Izmed skupin ciljev "renesansa, barok", "klasika, romantika", "glasba slovenskih skladateljev", "glasba 20. in 21. stoletja" ali "drugi stili in zvrsti" izvede vsaj dve glasbeni deli na zaključnem nastopu na pamet.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

○: razvija ozaveščeno in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa ob inštrumentu vključno s pravilno postavitvijo obeh rok in prstov;

SC (3.2.1.1)

○: pogloblja tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, tehnika igranja na prostih strunah z uporabo vseh prstov, različne tehnike dušenja strun, različni tempi izvajanja, različne lege, večglasje na ubiralki);

○: izvaja različne ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;

○: razvija različne artikulacije (legato, portato, staccato) in oblikovanje tona;

SC (1.1.2.2)

○: razume sistem kvartno–kvintnega kroga in izvaja vaje, lestvice (tudi kromatiko) ter ustrezne kadence na prostih strunah in v različnih legah na ubiralki;

- : samostojno uglašuje inštrument z uporabo kromatičnega uglaševalca in se uvaja v uglaševanje po posluhu s pomočjo glasbenih vilic;
- : izvaja tehnične vaje prima vista.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže ozaveščeno in samostojno kontrolo funkcionalne drže telesa ob inštrumentu, vključno s pravilno postavitvijo obeh rok in prstov;
- » izkaže tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, tehnika igranja na prostih strunah z uporabo vseh prstov, različne tehnike dušenja strun, različni tempi izvajanja, različne lege, večglasje na ubiralki);
- » izvede različne artikulacije (**legato, portato, staccato**) in spretno oblikuje ton;
- » **tehnično pravilno izvede lestvice** (tudi kromatiko) **ter ustrezne kadence na prostih strunah in v različnih legah na ubiralki;**
- » **na pamet zaigra durovo in vzporedno molovo lestvico s pripadajočo kadenco.**

TERMINI

○ artikulacija ○ različne tehnike dušenja strun ○ kvartno kvintni krog ○ funkcionalna drža telesa ob inštrumentu

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže koordinirano, enakomerno in dobro tonsko oblikovano obvladovanje izbranih lestvic in kadenc. Pri tem se upošteva:

- » ritmična in tonska natančnost izvedbe;
- » uporaba pravih prstnih redov in različnih leg na ubiralki;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje.



ETUDE

CILJI

Dijak:

- : skozi etude razvija, uri in pogloblja tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, različne tehnike dušenja strun);
 - : pogloblja spretno tehniko in igro vseh prstov desne roke na prostih strunah, s poudarkom na pridobivanju moči in spretnosti 5. prsta;
 - : uri hitrost igranja;
 - : uporablja različne lege z ustreznimi prstnimi redi in izvaja večglasje na ubiralki;
 - : igra po notnem zapisu v basovskem ključu po strunah C in G na ubiralki;
 - : pogloblja ritmično natančnost;
 - : razvija različne artikulacije (legato, portato, staccato) in oblikovanje tona;
 - : razvija glasbeni spomin.
- SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » skozi etude izkaže znanje iz tehničnih prvin (koordinacija obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, različne tehnike dušenja strun);
- » **pri izvajanju uporabi tehniko igranja z menjalnim naprstnikom;**
- » izkaže spretno tehniko in igro vseh prstov desne roke na prostih strunah, s poudarkom na 5. prstu;
- » zaigra v hitrejših tempih,
- » uporabi različne lege z ustreznimi prstnimi redi in izvede večglasje na ubiralki;
- » zaigra po notnem zapisu v basovskem ključu po strunah C in G na ubiralki;
- » **izkaže ritmično natančnost;**
- » **zaigra legato;**
- » **na pamet zaigra etudo.**

TERMINI

- ritmična natančnost
- različne lege na ubiralki

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih etud ali skladb etudnega značaja. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » uporaba pravih prstnih redov in različnih leg na ubiralki;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje.



RENESANSA, BAROK

CILJI

Dijak:

○: pogloblja izvajanje različne artikulacije (legato, portato, staccato, leggiero) ter oblikovanje tona, motiva, sekvence in fraze;

SC (1.1.2.2)

○: razvija izvajanje polifonije;

○: razvija različne tehnike in načine igranja (vezave, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, pizzicato, vibrato, različne tehnike dušenja strun, različne lege na ubiralki);

○: razvija osnovno ornamentiko (triller, praller, mordent);

○: razvija interpretacijo, primerno slogovnemu obdobju;

○: pogloblja diferenciacijo zvočnih barv (sul ponticello, ordinario, sul tasto);

○: spoznava različne skladbe in ciklična dela (oblikovna in harmonska analiza ter oblika: suite, sonata, partita, fantazija);

○: razvija glasbeni spomin.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izvede različne artikulacije (legato, portato, staccato, leggiero) in analizira skladbo (motiv, sekvenca, fraza);

» **prepozna polifonijo** in jo primerno izrazi;

» **izkaže različne tehnike in načine igranja (vezave, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, pizzicato, vibrato, različne tehnike dušenja strun, različne lege na ubiralki);**

» **izvede osnovno ornamentiko (triller, praller, mordent);**

» uporabi interpretacijo, primerno slogovnemu obdobju;

» uporabi diferencirane zvočne barve (sul ponticello, ordinario, sul tasto);

» pozna osnovno oblikovno in harmonsko sestavo izvajanih skladb ali cikličnih del;

» izkaže glasbeni spomin;

» **zaigra skladbo ali dva kontrastna stavka cikličnega dela.**

TERMINI

- leggiero ◦ polifonija ◦ oblikovna sestava skladb ◦ harmonska sestava skladb ◦ motiv ◦ sekvenca ◦ fraza
- ciklično delo ◦ stavek cikličnega dela

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



KLASIKA, ROMANTIKA

CILJI

Dijak:

- : pogloblja različne artikulacije (legato, portato, staccato) in oblikovanje tona;
- : pogloblja različne tehnike in načine igranja (vezave, okraski, naravni in umetni flagiolet, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, vibrato, akordična spremljava, različne lege in večglasje na ubiralki);
- : uri izvajanje pasaž v hitrejših tempih;
- : razvija osnovno ornamentiko (triller, praller, mordent);
- : razvija interpretacijo, primerno slogovnemu obdobju (fraziranje, oblikovna analiza izvajanih skladb);
- SC (1.3.2.1)
- : uporablja oznake za dinamiko in agogiko ter razvija diferenciacijo zvočnih barv (sul ponticello, ordinario, sul tasto);
- SC (1.1.2.2)
- : spoznava različne skladbe in ciklična dela (oblikovna in harmonska analiza ter oblika: sonata, koncert, sonatina, koncertino, valček);
- : razvija glasbeni spomin.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » uporabi različne artikulacije in spretno oblikuje ton;
- » izkaže različne tehnike in načine igranja (vezave, okraski, naravni in umetni flagiolet, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, vibrato, akordična spremljava, različne lege in večglasje na ubiralki);
- » izvede pasaže v hitrejših tempih;
- » uporabi osnovno ornamentiko (triler, praller, mordent);
- » oblikuje interpretacijo, primerno slogovnemu obdobju (fraziranje, oblikovna analiza izvajanih skladb);
- » oblikuje dinamiko in agogiko ter uporabi diferencirane zvočne barve;
- » izkaže glasbeni spomin;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela.

TERMINI

- stavek cikličnega dela ◦ triler ◦ praller ◦ mordent ◦ arpeggio ◦ pizzicato ◦ flagiolet ◦ lega na ubiralki
- osnovna ornamentika

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri nemški založbi Musikverlag Richard Grünwald je učitelju in dijaku na voljo široka ponudba literature - skladb, cikličnih del in notnih zbirk iz obdobja citrarske klasike in romantike različnih skladateljev, kot so Adam Darr, Richard Grünwald, Joseph Haustein, Emil Holz, Ferdinand Kollmaneck, Hans Ludwig, Wilhelm Otto Mickenschreiber, Johannes Pugh, Heinrich von Reichersberg, Simon Schneider, Joseph Swoboda in drugih.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



GLASBA 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- izvaja sodobni notni zapis (razumevanje in uporaba legende);
- SC (1.1.2.1)
- izvaja zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- razvija različne zvočne efekte (étouffée, cluster, tapping, glissando na prostih strunah, Bartók pizzicato);
- pogloblja različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije (vezave, okraski, naravni in umetni flageolet, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, tremolo, vibrato, legato, portato, staccato);
- uporablja oznake za dinamiko in agogiko;
- razvija osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- uporablja scordaturo-preuglasitev strun;
- se uvaja v improvizacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna sodobni notni zapis ter razume in uporabi legendo;
- » izvede zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- » izvede različne zvočne efekte (étouffée, cluster, tapping, glissando na prostih strunah, Bartók pizzicato);
- » izkaže različne tehnike in načine igranja ter izvede različne artikulacije (vezave, okraski, naravni in umetni flageolet, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, tremolo, vibrato, legato, portato, staccato);
- » izkaže poznavanje oznak za dinamiko in agogiko;
- » izkaže osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- » ob sugestiji učitelja izvede improvizacijo;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *glasba 20. in 21. stoletja* ALI skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *drugi stili in zvrsti*.

TERMINI

- improvizacija
- zahtevnejši ritmični vzorci
- lastna slušna predstava

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.

GLASBA SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- : spoznava dela slovenskih skladateljev;
- : izvaja sodobni notni zapis (razumevanje in uporaba legende);
- : izvaja zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- : izvaja različne zvočne efekte (étouffée, cluster, tapping, glissando na prostih strunah, Bartók pizzicato);
- : pogloblja različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije (vezave, okraski, naravni in umetni flageolet, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, tremolo, tapping, vibrato, legato, portato, akordična spremljava, menjalni bas);
- : razvija osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- SC (1.3.4.2)
- : uporablja oznake za dinamiko in agogiko;
- : z glasbenimi deli slovenskih skladateljev spoznava, ohranja, neguje in oživlja tradicionalne pesmi in napeve ter narodovo kulturno izročilo;
- SC (1.3.5.1)
- : se uvaja v improvizacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna dela slovenskih skladateljev;
- » pozna sodobni notni zapis ter razume in uporabi legendo;
- » izvede zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- » izvede različne zvočne efekte (étouffée, cluster, tapping, glissando na prostih strunah, Bartók pizzicato);
- » izkaže različne tehnike in načine igranja ter izvede različne artikulacije (vezave, okraski, naravni in umetni flageolet, arpeggio na ubiralki navzdol in navzgor, glissando na ubiralki, pizzicato, tremolo, tapping, vibrato, legato, portato, akordična spremljava, menjalni bas);
- » izkaže poznavanje oznak za dinamiko in agogiko;
- » izkaže osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- » pozna slovenske tradicionalne pesmi in napeve ter kulturno izročilo;

- » ob sugestiji učitelja izvede improvizacijo;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela slovenskega skladatelja.

TERMINI

- slovenski skladatelj

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



DRUGI STILI IN ZVRSTI

CILJI

Dijak:

○: z izvajanjem skladb in cikličnih del spoznava literaturo ter različne glasbene stile in zvrsti (jazz, blues, swing, pop, rock, etno glasba);

SC (1.3.2.1)

○: skozi skladbe in ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti razvija različne tehnike in načine igranja (akordična spremljava, menjalni bas, dušena spremljava, vibrato, glissando, okraski, tremolo) ter artikulacije;

○: razvija glasbenemu stilu primerno interpretacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» **pozna literaturo ter zaigra skladbe in ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti (jazz, blues, swing, pop, rock, etno glasba);**

» skozi skladbe in ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti izkaže različne tehnike in načine igranja (akordična spremljava, menjalni bas, dušena spremljava, vibrato, glissando, okraski, tremolo) ter artikulacije;

» **oblikuje interpretacijo, primerno glasbenemu stilu;**

» **zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *drugi stili in zvrsti* ALI skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *glasba 20. in 21. stoletja*.**

TERMINI

◦ dušena spremljava ◦ tremolo

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



3. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V tej temi so vključene naslednje skupine ciljev: tehnične prvine; etude; renesansa, barok; klasika, romantika; glasba 20. in 21. stoletja; glasba slovenskih skladateljev; drugi stili in zvrsti.

Poudarek v tej temi je razvijanje zahtevnejših tehničnih in muzikalnih prvin ter uporaba že usvojenega znanja iz 2. letnika. Prav tako dijak spozna literaturo in značilnosti različnih glasbenih obdobj, stilov in zvrsti ter temu primerno izraža osebno glasbeno doživljanje. Skozi nastope gradi lastno osebnost in odrsko prezenco ter pri tem poskuša kritično samoovrednotiti svoje izvedbe nastopov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Izmed skupin ciljev "renesansa, barok", "klasika, romantika", "glasba slovenskih skladateljev", "glasba 20. in 21. stoletja" ali "drugi stili in zvrsti" izvede dve glasbeni deli na zaključnem nastopu na pamet.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

○: pogloblja funkcionalno držo telesa ob inštrumentu, vključno s pravilno postavitvijo obeh rok in prstov;
 SC (3.2.3.2)

○: pogloblja tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, tehnika igranja na prostih strunah z uporabo vseh prstov, različne tehnike dušenja strun, različni tempi izvajanja, različne lege, večglasje na ubiralki);

○: izvaja različne ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;

○: razvija različne artikulacije (legato, portato, staccato) in oblikovanje tona;
 SC (1.1.2.2)

○: izvaja vaje, lestvice (tudi kromatiko) s protipostopom ter ustrezne kadenca na prostih strunah in v različnih legah na ubiralki;

- : samostojno uglašuje inštrument z uporabo kromatičnega uglaševalca in po posluhu s pomočjo glasbenih vilic;
- : izvaja zahtevnejše tehnične vaje prima vista.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » ponotranji funkcionalno držo telesa ob inštrumentu, vključno s pravilno postavitvijo obeh rok in prstov;
- » izkaže tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, tehnika igranja na prostih strunah z uporabo vseh prstov, različne tehnike dušenja strun, različni tempi izvajanja, različne lege, večglasje na ubiralki);
- » izvede različne artikulacije (legato, portato, staccato) in spretno oblikuje ton;
- » **tehnično pravilno izvede lestvice (tudi kromatiko) s protipostopom ter ustrezne kadence na prostih strunah in v različnih legah na ubiralki;**
- » **na pamet zaigra durovo in vzporedno molovo lestvico s protipostopom in pripadajočo kadenco.**

TERMINI

- protipostop ◦ vzporedna molova lestvica

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže koordinirano, enakomerno in dobro tonsko oblikovano obvladovanje izbranih lestvic in kadenc. Pri tem se upošteva:

- » ritmična in tonska natančnost izvedbe;
- » uporaba pravilnih prstnih redov in različnih leg na ubiralki;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje.



ETUDE

CILJI

Dijak:

- : razvija zahtevnejšo tehniko igranja z menjalnim naprstnikom, pri čemer je pomembna dobra koordinacija gibanja obeh rok (arpeggio navzgor na ubiralki, udarec navzgor skupaj s prosto struno);
 - : uporablja različne tehnike dušenja strun na ubiralki (z naprstnikom, z dlanjo desne roke, z dlanjo leve roke);
 - : pogloblja tehniko in spretno igro z uporabo vseh prstov na prostih strunah (spretno izvajanje hitrejših pasaž);
 - : uporablja različne tehnike dušenja prostih strun: s prstom (samodejno, strogo, tandemsko), z dlanjo in z nohtom;
 - : uri hitrost igranja in ritmično natančnost;
 - : uporablja različne lege na ubiralki z ustreznimi prstnimi redi in izvaja večglasje z artikulacijo legato;
 - : razvija glasbeni spomin.
- SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže zahtevnejšo tehniko igranja z menjalnim naprstnikom, pri čemer je pomembna dobra koordinacija gibanja obeh rok (arpeggio navzgor na ubiralki, udarec navzgor skupaj s prosto struno);
- » uporabi različne tehnike dušenja strun na ubiralki (z naprstnikom, z dlanjo desne roke, z dlanjo leve roke);
- » izkaže spretno tehniko in igro vseh prstov na prostih strunah (spretno izvajanje hitrejših pasaž);
- » uporabi različne tehnike dušenja prostih strun: s prstom (samodejno, strogo, tandemsko), z dlanjo in z nohtom;
- » zaigra v hitrejših tempih in izkaže ritmično natančnost;
- » uporabi različne lege na ubiralki z ustreznimi prstnimi redi in izvede večglasje v artikulaciji legato;
- » na pamet zaigra etudo.

TERMINI

- legato izvajanje večglasja na ubiralki
- pasaža
- tandemsko dušenje
- tehnika dušenja strun na ubiralki
- dušenje z dlanjo
- tehnika dušenja prostih strun

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Opis različnih tehnik dušenja prostih strun:

1. s prstom:

- » *samodejno* (ko prst zaigra zgornjo zaporedno struno, gledano iz smeri ubiralke proti kontrabasovskim strunam, se spodnji dve sosednji struni zadužita samodejno);
- » *strogo* (dušenje zveneče strune s pomočjo krožnega giba istega prsta);
- » *tandemsko* (dušenje strun s sodelovanjem dveh prstov sočasno, pri čemer eden zaigra naslednjo struno, eden pa zaduži zvenečo);

2. **z dlanjo** (z desno stranjo dlani zadužimo proste strune, zelo uporabno za dušenje akordov ali več zvenečih strun);

3. **z nohtom** (z nohtom istega prsta zadužimo zvenečo struno).

Opis različnih tehnik dušenja strun na ubiralci:

- » **z naprstnikom** (ko z naprstnikom struno zaigramo, gremo v ponovni krožni gib in naprstnik položimo na zvenečo struno);
- » **z dlanjo desne roke** (desno stran dlani položimo na zveneče strune);
- » **s prsti leve roke** (ko zaigramo ton na ubiralci, sprostimo pritisk na struno, tako da struna ni več v stiku s prečko na ubiralci);
- » **z dlanjo leve roke** (dlan leve roke položimo na zveneče strune).

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih etud ali skladb etudnega značaja. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » uporaba pravih prstnih redov in različnih leg na ubiralci;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje.

RENESANSA, BAROK

CILJI

Dijak:

○ izvaja različne artikulacije (**legato**, **portato**, **staccato**, **leggiero**) ter razvija oblikovanje tona, motiva, sekvence in fraze;

SC (1.1.2.2)

○ pogloblja fraziranje in spretnejše izvajanje polifonije;

○ pogloblja različne tehnike in načine igranja;

○ pogloblja osnovno in razvija zahtevnejšo ornamentiko (**triller**, **praller**, **mordent**, **Schleifer**, **predložek**, **določek**);

SC (1.1.2.1)

○ razvija izrazitejšo interpretacijo (motivične diferenciacije ritma, dinamike in agogike);

○ uporablja diferencirane zvočne barve;

○ izvaja zahtevnejša ciklična dela, skladbe (oblikovna in harmonska analiza);

○ razvija glasbeni spomin.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izvede različne artikulacije (**legato**, **portato**, **staccato**, **leggiero**) in analizira skladbo (motiv, sekvenca, fraza);

» izkaže fraziranje in primerno izvede polifonijo;

» izkaže različne tehnike in načine igranja;

» uporabi osnovno in zahtevnejšo ornamentiko;

» izkaže izrazitejšo interpretacijo (motivične diferenciacije ritma, dinamike in agogike) in razume oblikovno in harmonsko sestavo cikličnih del, skladb;

» uporabi diferencirane zvočne barve;

» izkaže glasbeni spomin;

» zaigra dve kontrastni skladbi ali tri kontrastne stavke cikličnega dela.

TERMINI

◦ motivična diferenciacija ◦ kontrastni stavek cikličnega dela ◦ mordent ◦ Schleifer ◦ določek ◦ predložek

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



KLASIKA, ROMANTIKA

CILJI

Dijak:

- izvaja različne artikulacije in razvija oblikovanje tona;
 - pogloblja različne tehnike in načine igranja ter uri izvajanje pasaž v hitrejših tempih;
 - uporablja osnovno in razvija zahtevnejšo ornamentiko (triller, praller, mordent, Schleifer, predložek, določek, glissando);
 - razvija izrazitejšo interpretacijo (motivične diferenciacije ritma, dinamike in agogike, diferencirane zvočne barve) in analizira izvajano glasbeno delo;
 - razvija spretnejše izvajanje večglasja na ubiralki;
 - razvija različne metode učenja na pamet.
- SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » uporabi različne artikulacije in spretno oblikuje ton;
- » izkaže različne tehnike in načine igranja ter izvede pasaže v hitrejših tempih;
- » uporabi osnovno in zahtevnejšo ornamentiko;
- » izkaže izrazitejšo interpretacijo (motivične diferenciacije ritma, dinamike in agogike, diferencirane zvočne barve) in analizira izvajano glasbeno delo;
- » izvede večglasje na ubiralki;
- » pozna različne metode učenja na pamet;
- » zaigra dve kontrastni skladbi ali dva kontrastna stavka cikličnega dela.

TERMINI

○ kontrastna skladba ○ kontrastni stavek ○ diferencirane zvočne barve ○ analiza glasbenega dela ○ učenje na pamet

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri nemški založbi Musikverlag Richard Grünwald je učitelju in dijaku na voljo široka ponudba literature-skladb, cikličnih del in notnih zbirk iz obdobja citrarske klasike in romantike različnih skladateljev, kot so Adam Darr, Richard Grünwald, Joseph Haustein, Emil Holz, Ferdinand Kollmaneck, Hans Ludwig, Wilhelm Otto Mickenschreiber, Johannes Pugh, Heinrich von Reichersberg, Simon Schneider, Joseph Swoboda in drugi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



GLASBA 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

○ izvaja sodoben notni zapis (razumevanje in uporaba legende);

SC (1.3.4.2)

○ izvaja novo literaturo za citre (krstna izvedba);

○ pogloblja zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;

○ izvaja različne zvočne efekte s pomočjo rok, drugih pripomočkov na citrah (slide, violinski lok, papir, EBow, ključ za uglasčevanje, Orffova glasbila) ali ob igranju poje;

○ se uvaža v izvajanje skladbe v kombinaciji z elektronskimi napravami;

○ pogloblja različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije;

○ razvija osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;

○ ob sugestiji učitelja izvaja improvizacijo.

○ pozna licence in avtorske pravice; spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.

SC (4.3.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

» izvede sodoben notni zapis ter razume in uporabi legendo;

» izvede novo literaturo za citre (krstna izvedba);

» izvede zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;

» izvede različne zvočne efekte, uporabi druge pripomočke na citrah (slide, violinski lok, papir, EBow, ključ za uglasčevanje, Orffova glasbila) ali ob igranju zapoje;

» izvede različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije;

» izkaže osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;

» ob sugestiji učitelja izvede improvizacijo;

» zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *glasba 20. in 21. stoletja* ALI skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *drugi stili in zvrsti*.

TERMINI

◦ slide ◦ EBow ◦ violinski lok ◦ Orffova glasbila ◦ nova literatura ◦ doživljanje glasbenega dela ◦ glasba 20. in 21. stoletja

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



GLASBA SLOVENSkih SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- izvaja novo literaturo za citre slovenskih skladateljev (krstna izvedba);
- izvaja sodoben notni zapis (razumevanje in uporaba legende);
- izvaja zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- izvaja različne zvočne efekte s pomočjo rok ali drugih pripomočkov na citrah (slide, violinski lok, papir, EBow, ključ za uglasčevanje, Orffova glasbila) ali ob igranju poje;
- se uvaža v izvajanje skladbe v kombinaciji z elektronskimi napravami;
- pogloblja različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije;
- razvija osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- z glasbenimi deli slovenskih skladateljev spoznava, ohranja, neguje in oživlja tradicionalne pesmi in napeve ter narodovo kulturno izročilo;
- SC (1.3.5.1)
- ob sugestiji učitelja izvaja improvizacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » pozna in izvede novo literaturo za citre slovenskih skladateljev (krstna izvedba);
- » izvede sodoben notni zapis (razumevanje in uporaba legende);
- » izvede zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- » izvede različne zvočne efekte s pomočjo rok ali drugih pripomočkov na citrah (slide, violinski lok, papir, EBow, ključ za uglasčevanje, Orffova glasbila) ali ob igranju poje;
- » izvede različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije;
- » izkaže osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- » pozna slovenske tradicionalne pesmi in napeve ter kulturno izročilo.
- » ob sugestiji učitelja izvede improvizacijo;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela slovenskega skladatelja.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPIŠNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.

DRUGI STILI IN ZVRSTI

CILJI

Dijak:

- : izvaja literaturo različnih glasbenih stilov in zvrsti ter spoznava njihove oblike (valček, polka, Ländler, Boarischer, mazurka, koračnica);
- : skozi skladbe in ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti pogloblja različne tehnike in načine igranja (akordična spremljava, menjalni bas, dušena spremljava, vibrato, glissando, okraski, tremolo) ter artikulacije;
SC (1.1.2.2)
- : razvija glasbenemu stilu primerno interpretacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbe različnih glasbenih stilov in zvrsti ter pozna njihove oblike (valček, polka, Ländler, Boarischer, mazurka, koračnica);
- » skozi skladbe in ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti izkaže različne tehnike in načine igranja ter artikulacije;
- » oblikuje interpretacijo, primerno glasbenemu stilu;
- » zaigra skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *drugi stili in zvrsti* ALI skladbo ali stavek cikličnega dela iz skupine ciljev *glasba 20. in 21. stoletja*.

TERMINI

○ Ländler ○ Boarischer ○ mazurka ○ koračnica ○ valček

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.

4. LETNIK

OBVEZNO

OPIS TEME

V tej temi so vključene naslednje skupine ciljev: tehnične prvine; etude; renesansa, barok; klasika, romantika; glasba 20. in 21. stoletja; glasba slovenskih skladateljev; drugi stili in zvrsti.

Poudarek v tej temi je uporaba zahtevnejših tehničnih in muzikalnih prvin ter že usvojenega znanja iz prvih treh letnikov. Prav tako dijak spoznava literaturo in značilnosti različnih glasbenih obdobj, stilov in zvrsti ter temu primerno izraža osebno glasbeno doživljanje. Skozi nastope gradi lastno osebnost in odrsko prezenco ter pri tem poskuša kritično samoovrednotiti svoje izvedbe nastopov.

DODATNA POJASNILA ZA TEMO

Izmed skupin ciljev "renesansa, barok", "klasika, romantika", "glasba slovenskih skladateljev", "glasba 20. in 21. stoletja" ali "drugi stili in zvrsti" izvede dve glasbeni deli na zaključnem nastopu na pamet.

TEHNIČNE PRVINE

CILJI

Dijak:

- uporablja funkcionalno držo telesa ob inštrumentu, vključno s pravilno postavitvijo obeh rok in prstov;
SC (3.2.1.3)
- pogloblja tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, tehnika igranja na prostih strunah z uporabo vseh prstov, različne tehnike dušenja strun, različni tempi izvajanja, različne lege, večglasje na ubiralki);
- izvaja različne ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- uporablja različne artikulacije in samostojno oblikuje ton;
- spretno izvaja vaje, lestvice (tudi kromatiko) s protipostopom ter ustrezne kadenca na prostih strunah in v različnih legah na ubiralki;
- samostojno uglašuje inštrument po posluhu in z uporabo kromatičnega uglaševalca;
- izvaja zahtevnejše tehnične vaje prima vista.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » uporabi funkcionalno držo telesa ob inštrumentu, vključno s pravilno postavitvijo obeh rok in prstov;
- » izkaže tehnične prvine (koordinacija gibanja obeh rok, tehnika igranja z menjalnim naprstnikom, tehnika igranja na prostih strunah z uporabo vseh prstov, različne tehnike dušenja strun, različni tempi izvajanja, različne lege, večglasje na ubiralki);
- » uporabi različne artikulacije in samostojno oblikuje ton;
- » tehnično pravilno izvede lestvice (tudi kromatiko) s protipostopom in ustrezne kadence na prostih strunah in v različnih legah na ubiralki;
- » na pamet zaigra durovo in vzporedno molovo lestvico s protipostopom ter pripadajočo kadenco.

TERMINI

- tehnične prvine
- samostojno oblikovanje tona

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže koordinirano, enakomerno in dobro tonsko oblikovano obvladovanje izbranih lestvic in kadenc. Pri tem se upošteva:

- » ritmična in tonska natančnost izvedbe;
- » uporaba pravilnih prstnih redov in različnih leg na ubiralki;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje.

ETUDE

CILJI

Dijak:

- : pogloblja zahtevnejšo tehniko igranja z menjalnim naprstnikom, pri čemer je pomembna dobra koordinacija gibanja obeh rok;
 - : pogloblja tehniko in spretno igro vseh prstov na prostih strunah;
 - : uporablja različne tehnike dušenja strun na ubiralke in na prostih strunah;
 - : uri hitrost, utrjuje ritmično natančnost in spretnost izvajanja različnih artikulacij;
 - : s poznavanjem ubiralke, različnih leg, njihove menjave ter uporabe pripadajočih prstnih redov suvereno izvaja različne notne zapise;
 - : razvija glasbeni spomin.
- SC (3.1.3.3)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izkaže zahtevnejšo tehniko igranja z menjalnim naprstnikom, pri čemer je pomembna dobra koordinacija gibanja obeh rok;
- » izkaže spretno tehniko in igro vseh prstov na prostih strunah;
- » uporabi različne tehnike dušenja strun na ubiralke in prostih strunah;
- » zaigra v hitrejših tempih z uporabo različnih artikulacij in izkaže ritmično natančnost;
- » s poznavanjem ubiralke, različnih leg in njihove menjave ter uporabe pripadajočih prstnih redov izvede različne notne zapise;
- » na pamet zaigra zahtevnejšo etudo.

TERMINI

- poznavanje ubiralke

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih etud ali skladb etudnega značaja. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » uporaba pravih prstnih redov in različnih leg na ubiralki;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje.



RENESANSA, BAROK

CILJI

Dijak:

- : uporablja različne artikulacije (legato, portato, staccato, leggiero) ter pogloblja oblikovanje tona, motiva, sekvence in fraze;
- : uporablja različne tehnike in načine igranja;
- : uporablja osnovno in razvija zahtevnejšo ornamentiko;
- : razvija lastno interpretacijo (osebni glasbeni izraz, fraziranje);
- SC (1.3.4.2)
- : uporablja diferencirane zvočne barve;
- : izvaja zahtevnejša ciklična dela, skladbe (oblikovna in harmonska analiza);
- : razvija glasbeni spomin.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede različne artikulacije (legato, portato, staccato, leggiero);
- » uporabi različne tehnike in načine igranja;
- » uporabi osnovno in zahtevnejšo ornamentiko;
- » izkaže lastno interpretacijo (motivične diferenciacije ritma, dinamike in agogike) in analizira ciklična dela, skladbe (motiv, sekvenca, fraza);
- » uporabi diferencirane zvočne barve;
- » izkaže glasbeni spomin;
- » zaigra dve kontrastni skladbi ali vsaj tri kontrastne stavke cikličnega dela.

TERMINI

- analiza
- zahtevnejša ornamentika

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPIŠNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.

KLASIKA, ROMANTIKA

CILJI

Dijak:

- : uporablja različne artikulacije in razvija oblikovanje tona;
- : uporablja različne tehnike in načine igranja ter uri izvajanje pasaž v hitrejših tempih;
- : uporablja osnovno in razvija zahtevnejšo ornamentiko;
- : razvija lastno interpretacijo (motivične diferenciacije ritma, dinamike in agogike, diferencirane zvočne barve) in analizira izvajano glasbeno delo;
- SC (1.3.4.2)
- : pogloblja spretnejše izvajanje večglasja na ubiralki;
- : razvija različne metode učenja na pamet.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede različne artikulacije in spretno oblikuje ton;
- » uporabi različne tehnike in načine igranja ter izvede pasaže v hitrejših tempih;
- » uporabi osnovno in zahtevnejšo ornamentiko;
- » izkaže lastno interpretacijo (motivične diferenciacije ritma, dinamike in agogike, diferencirane zvočne barve) in analizira izvajano glasbeno delo;
- » izvede večglasje na ubiralki;
- » uporabi različne metode učenja na pamet;
- » zaigra vsaj dve kontrastni skladbi ali vsaj tri kontrastne stavke cikličnega dela.

TERMINI

- spretno oblikovanje tona

DIDAKTIČNA PRIPOROČILA ZA SKUPINO CILJEV

Pri nemški založbi Musikverlag Richard Grünwald je učitelju in dijaku na voljo široka ponudba literature-skladb, cikličnih del in notnih zbirk iz obdobja citrarske klasike in romantike različnih skladateljev, kot so Adam Darr,

Richard Grünwald, Joseph Haustein, Emil Holz, Ferdinand Kollmaneck, Hans Ludwig, Wilhelm Otto Mickenschreiber, Johannes Pugh, Heinrich von Reichersberg, Simon Schneider, Joseph Swoboda in drugi.

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.

GLASBA 20. IN 21. STOLETJA

CILJI

Dijak:

- izvaja sodoben notni zapis (razumevanje in uporaba legende);
SC (1.1.2.1)
- izvaja novo literaturo za citre (krstna izvedba);
SC (3.1.4.1)
- izvaja zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- izvaja različne zvočne efekte s pomočjo rok, drugih pripomočkov na citrah ali ob igranju poje;
- se uvaja v izvajanje skladbe v kombinaciji z elektronskimi napravami;
SC (4.2.2.1)
- uporablja različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije;
- razvija osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- samostojno izvaja improvizacijo.
SC (1.3.4.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede sodoben notni zapis ter razume in uporabi legendo;
- » izvede novo literaturo za citre (krstna izvedba);
- » izvede zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- » izvede različne zvočne efekte s pomočjo rok, drugih pripomočkov na citrah ali ob igranju zapoje;
- » izvede različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije;
- » izkaže osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- » samostojno izvede improvizacijo;
- » zaigra daljšo skladbo ali dva stavka cikličnega dela iz skupine ciljev *glasba 20. in 21. stoletja* ALI daljšo skladbo ali dva stavka cikličnega dela iz skupine ciljev *drugi stili in zvrsti*.

TERMINI

- sugestija učitelja
- krstna izvedba
- izvedba zvočnih efektov s pomočjo rok in drugih pripomočkov
- izvajanje skladbe v kombinaciji z elektronskimi napravami

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



GLASBA SLOVENSКИH SKLADATELJEV

CILJI

Dijak:

- izvaja novo literaturo za citre slovenskih skladateljev (krstna izvedba);
SC (1.3.2.1)
- izvaja sodoben notni zapis;
- izvaja zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- izvaja različne zvočne efekte s pomočjo rok ali drugih pripomočkov na citrah, ob igranju poje ali uporablja elektronske naprave;
- pogloblja različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije;
- razvija osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- z glasbenimi deli slovenskih skladateljev spoznava, ohranja, neguje in oživlja tradicionalne pesmi in napeve ter narodovo kulturno izročilo;
SC (1.3.5.1)
- samostojno izvaja improvizacijo.

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » izvede novo literaturo za citre slovenskih skladateljev (krstna izvedba);
- » izvede sodoben notni zapis;
- » izvede zahtevnejše ritmične vzorce in različne kombinacije taktovskih načinov;
- » izvede različne zvočne efekte s pomočjo rok ali drugih pripomočkov na citrah, ob igranju poje ali uporablja elektronske naprave;
- » izvede različne tehnike in načine igranja ter različne artikulacije;
- » izkaže osebno doživljanje glasbenega dela skozi uporabo lastne slušne predstave;
- » pozna slovenske tradicionalne pesmi in napeve ter kulturno izročilo;
- » zaigra daljšo skladbo ali dva stavka cikličnega dela slovenskega skladatelja.



TERMINI

- suverena interpretacija
- slogovno obdobje

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.

DRUGI STILI IN ZVRSTI

CILJI

Dijak:

- : izvaja dela različnih glasbenih stilov in zvrsti ter spozna njihove oblike;
- : pri skladbah in cikličnih delih različnih glasbenih stilov in zvrsti uporablja različne tehnike in načine igranja ter artikulacije;
- : uporablja glasbenemu stilu primerno interpretacijo;
- : vzpostavlja odnos z umetnostjo in kulturo različnih narodov.
- SC (1.3.2.1)
- : presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepoznava priložnosti za nadaljnje učenje;
- SC (5.3.5.2)
- : se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni in politični ravni.
- SC (2.4.3.1)

STANDARDI ZNANJA

Dijak:

- » zaigra skladbe ali ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti ter pozna njihove oblike;
- » skozi skladbe in ciklična dela različnih glasbenih stilov in zvrsti izkaže različne tehnike in načine igranja ter artikulacije;
- » uporabi interpretacijo, primerno glasbenemu stilu;
- » zaigra daljšo skladbo ali dva stavka cikličnega dela iz skupine ciljev *drugi stili in zvrsti* ALI daljšo skladbo ali dva stavka cikličnega dela iz skupine ciljev *glasba 20. in 21. stoletja*.

TERMINI

◦ kultura različnih narodov ◦ kulturno izročilo ◦ napev ◦ glasbena zvrst

PRIPOROČENI NAČINI IZKAZOVANJA ZNANJA

Dijak izkazuje znanje pri pouku, z nastopi, obiski in analizo obiskanih koncertov (izdelava seminarske naloge in predstavitev) ter pisanjem priredb v programih za izdelavo notnega zapisa.

OPISNI KRITERIJI

Dijak izkaže tehnično, ritmično, muzikalno, slogovno in izrazno obvladovanje izbranih skladb. Pri tem se upošteva:

- » natančnost in spretnost izvedbe;
- » dušenje prostih strun;
- » legato izvajanje;
- » ustrezno fraziranje;
- » primerna dinamika in agogika.



VIRI IN LITERATURA PO POGLAVJIH

OPREDELITEV PREDMETA

Za kakovosten učni proces je lahko učitelju in dijaku v pomoč naslednja literatura z aktualno citrarsko tematiko:

- » revija Slovenski citrar in notna priloga Citrarica (izdajatelj Citrarsko društvo Slovenije);
- » revija Zither in notna priloga StückWerk (izdajatelj Deutscher Zithermusik-Bund e.V.).

1. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Andrich, G., Jordan, I., Übungen für den Wechselschlagring BD1 (Psalteria)
- » Anžič, I., Citre 3 (3. posodobljena izdaja, KUD Citre) in Citre 4 (KUD Citre)
- » Galič, C., Po lestvici gor, po lestvi(ci) dol (Zlati zvoki)
- » Galič, C., 100 slovenskih pesmi za citre za desno roko (Zlati zvoki)
- » Grünwald, R., Meine Methode (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Hintermeyer, W., Der Weg zur Virtuosität 1-3 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Jordan, I., Zitherspiel begreifen (Teil A) (Psalteria Verlag)
- » Jutzi D., 62 Übungen zur Ausbildung der rechten Hand (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Oberlechner, H., Maurer, C., Ober, B., Schritt für Schritt, Band 3 (Psalteria)
- » Rommel, E., Übungen zur Grundausbildung des 5. Fingers der rechten Hand (samozaložba Ernst Rommel)
- » Schneider, S., Zitherschule 2 (Verlag Friedrich Hofmeister)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel (Musikverlag Josef Preissler München)
- » Suitner, P., Rhythmische Übungen (Musikverlag Josef Preissler München)

ETUDE**Priporočena literatura**

- » Anžič, I., Citre 3 (3. posodobljena izdaja, KUD Citre) in Citre 4 (KUD Citre)
- » Giuliani, M., Niederfriniger, G., Ausgewählte Etüden (Psalteria Verlag)
- » Grünwald, R., Die Kunst der Geläufigkeit 1, 2 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Haustein, J., Etude za citre, op. 100 (CDS)
- » Kiesewetter, P., GIL 1, 2 (Verlag vierdreiuunddreissig)
- » Schneider, S., Die Kunst der Zithertechnik 1, op. 150 (Verlag Friedrich Hofmeister)
- » Schneider, S., 15 Vortragsstücke und Studien (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel (Musikverlag Josef Preissler München)
- » Swoboda, J., 12 kleine Etüden für Zither - zur Entwicklung der Geläufigkeit, op. 239 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Sor, F., Aguado, D., prir. Meyer-Thibaut, R., 10 leichte klassische Etüden (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Vesely, A., Etude za citre op. 8 (samozaložba Tomaž Plahutnik)
- » Weigel, C., Grünwald-Brandlmeier, L., Etüden zur Ausbildung der rechten Hand (Musikverlag Richard Grünwald)

RENEŠANSA, BAROK**Priporočena literatura**

- » Bach, J. S., prir. Oberlechner, H., Suite für Violoncello BWV 1007 (Psalteria Verlag)
- » Brescianello, G. A., prir. Leiter, A., Partita XVI (Psalteria Verlag)
- » de Visée, R., prir. Glasl, G., Suite No. 1 in a-Moll aus dem »Livre de Guitarre dédiée au Roy« 1682 (Verlag Josef Preissler)
- » Dowland, J., prir. Oberlechner, H., Ausgewählte Werke (Psalteria Verlag)
- » Kapsperger, G. G., prir. Hurt, L., Kapsperger (DZB, Stückwerk #01/2017)
- » Meyer-Thibaut, R., Barockmusik (Verlag Richard Grünwald)
- » Suitner, P., Die Ausseer Gitarretabulatur (Verlag Josef Preissler)
- » Suitner, P., Tänze aus der Renaissance – Band 7, Studio-Reihe Zither (Verlag Josef Preissler)
- » Telemann, G. Ph., prir. Sauter, G., Partia a cetre solo (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Weiss, S. L., prir. Suitner, P., Suita v a-molu, Das kleine Saitenspiel, Spielbuch 10 (Verlag Josef Preissler)
- » Weiss, S. L., prir. Meyer-Thibaut, R., Suita v G-duru (Musikverlag Richard Grünwald)

- » Weiss, S. L., prir. Meyer-Thibaut, R., Suita v g-molu (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Zamboni, G., prir. Fiegl, J., Sonata 6 (DZB # 02/2017)
- » Zamboni, G., prir. Fiegl, J., Sonata 1 (DZB # 02/2019)

KLASIKA, ROMANTIKA

Priporočena literatura

- » Bauer, J. B., prir. Hurt, L., Abschied-Romanze, op. 98 (DZB StückWerk #02/2015)
- » Benda, J. A., prir. Glasl, G., Sonatina II (Edition Zither)
- » Benda, J. A., prir. Glasl, G., Sonatina VI (Edition Zither)
- » Benda, J. A., prir. Glasl, G., Sonatina XVI (Edition Zither)
- » Chiesa, M., prir. Glasl, G., Sonata v C- duru (Tympanon)
- » Darr, A., Vier Stücke von Adam Darr (DZB, StückWerk #01/2022)
- » Darr, A., Rondoletto (DZB, StückWerk #01/2015)
- » Grünwald, R., Vier Sonatinen für die Jugend op. 45- Lehrstundsonatine, Nr. 1, Frühlingssonatine, Nr. 2, Festtagssonatine, Nr. 3, Kinderspielsonatine, Nr. 4 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Sonatine I C-dur, op. 15 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Herzog M. in Bayern, prir. Hurt, L., Schottisch (DZB, StückWerk #02/2015)
- » Herzog M. in Bayern, prir. Hurt, L., Mazurka (DZB, StückWerk #02/2015)
- » Kaufmann, A., Andante lirico, Suite für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Knotzinger, F. G., Kleine Vortragsstücke (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Kollmaneck, F., Espagnola (Musik-Verlag Hella Leipzig)
- » Mickenschreiber, W. O., Sonatine II v D-duru, op. 53 (Max Beck, Wien)
- » Mozart, W. A., 11 Menuette (Psalteria Verlag)
- » Schneider, S., Fünf Kompositionen (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Schneider, S., Vier Vortragsstücke (Verlag Friedrich Hofmeister)
- » Schneider, S., Zehn Stimmungsbilder für Zither, op. 133 (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Schubert, F., Acht Ländler in B-dur für Pianoforte, D 378 (Breitkopf&Härtel Leipzig)
- » Schulz, M., Spanische Serenade (Verlag Georg Hentzschel)
- » Swoboda, J., Vier lyrische Stücke (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Swoboda, J., Sonatine A-Dur, op. 73 (Musikverlag Richard Grünwald)

GLASBA 20. IN 21. STOLETJA**Priporočena literatura**

- » Dinescu, V., Poveste (Edition Zither)
- » Dinescu, V., Hexeneinmaleinzzzz, Miniaturen für Zither (DZB #02/2014)
- » Elsässer, C., Continuum (Edition Zither)
- » Hackel, P., Amoeria (Edition Zither)
- » Hofmann, D., Sonatina Fantastica (Edition Zither)
- » Hofmann, D., In der Sonne zu singen (Edition Zither);
- » Hoch, P., Suite en miniature (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Hoch, P., Zeilen 1, 2 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Jordan, I., Mikroludien 1, 2 (Psalteria Verlag)
- » Jordan, I., DADA (Psalteria Verlag)
- » Kiesewetter, P., GIL 1, 2 (Založba 4'33")
- » Kuhn, E., Nordlicht (Edition Zither)
- » Lack, G., Fünf Elegien für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Lakner, J., Foggy, but Funny (Edition Zither)
- » Mai, P., Vortragsstücke für Zither (Friedrich Hofmeister Musikverlag)
- » Safaian, A., Minoische Variationen über den Stiersprung (Edition Zither)
- » Schwenk, F., Klang und Geräuschstücke für Zither (Edition Zither)
- » Seeberger, Y., Tropical Nocturno (Edition Zither)
- » Suitner, P., Fünf kleine Stücke für Zither (Josef Preissler Verlag)

GLASBA SLOVENSKIH SKLADATELJEV**Priporočena literatura**

- » Anžič, I., Izbor skladb iz učbenikov Citre 3, 4, 5 (KUD Citre)
- » Glavina, B., Bežne misli (CDS)
- » Grahov Vovk, B., S knjižne police (CDS, Citrarica 1/2023)
- » Mauko, T., Lepa kot pesem (JSKD)
- » Napret, P., Vzorec št. 1, št. 2, št. 3 (CDS, Citrarica, 1/2021)
- » Napret, P., Veselo na pot (CSD, Citrarica 2/2021)

» Orešič Šantavec, U., Meditacije in Trenutki iz zbirke Meditacije, trenutki in otroške pesmi (CDS)

» Stanič, Ž., Jesenske pravljice (CDS)

DRUGI STILI IN ZVRSTI

Priporočena literatura

» Galič, C., Najlepše melodije Slovenije 1, 2, 3, 4 (Zlati zvoki Zagorje)

» Giuliani, E., Daydreams (Psalteria Verlag)

» Golden, F., Andere Sa(e)iten 1-4 (Musikverlag Richard Grünwald)

» Lovko, K., Božične, notna zbirka za citre solo in komorno igro (Založba Bogataj)

» Lovko, K., Mozaik 1, 2, 3, notna zbirka za citre solo in komorno igro (Založba Bogataj)

» Meyer-Thibaut, R., Ragtime, Blues und Folk-Band 2 (Musikverlag Richard Grünwald)

» Mešiček, J., Pozdrav slovenskim citrarjem (CDS, Citrarica, 2/2023)

» Mešiček, J., Venec slovenskih pesnij (CDS, Citrarica, 2/2023)

» Nachbaur, jun., H., Impresiones moriscas (Psalteria Verlag)

» Nachbaur, jun., H., Cítara español (Psalteria Verlag)

» Napret, P., Variacije na ljudsko temo "Pojdem na Štajersko" (CDS, Citrarica 2/2022)

» Oberlechner, H., Um die Welt (DZB #01/2024)

» Plahutnik, T., Spomlad' prav lušno je, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)

» Plahutnik, T., Je dro lušno poleti, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)

» Plahutnik, T., Hladna jesen že prihaja, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)

» Plahutnik, T., Rajske strune, zadonite (samozaložba T. Plahutnik)

» Plahutnik, T., Igrajte Gospodu na citre (samozaložba T. Plahutnik)

» Plahutnik, T., Zbirka slovenskih popularnih melodij (2016, samozaložba T. Plahutnik)

» Plahutnik, T., Zbirka popularnih melodij 1, 2 (2023, samozaložba T. Plahutnik)

» Plahutnik, T., Melodije Mihe Dovžana (CDS, Citrarica 1/2024)

» Oberlechner, H., 6 Jazz-exercises- Band 1 (Psalteria Verlag)

» Oberlechner, H., Three groovy Ballads (Psalteria)

» Schäfler, W., Rêverie für Diskantzither, op. 88 (Musikverlag Richard Grünwald)

» Suitner, P., Europäische Lieder und Tänze I, II (Musikverlag Josef Preissler)

» Zollitsch, R., Neues für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)



Poleg že navedene literature se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura, med drugim so notne priloge Citrarica (revija Slovenski citrar, Citrarsko društvo Slovenije - CDS) in StückWerk (revija Zithermagazin, Deutscher Zitherbund - DZB).

2. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Andrich, G., Jordan, I., Übungen für den Wechselschlagring BD1 (Psalteria)
- » Anžič, I., Citre 4 in Citre 5 (KUD Citre)
- » Grünwald, R., Meine Methode (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Hintermeyer, W., Der Weg zur Virtuosität 2, 3 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Oberlechner, H., Maurer, C., Ober, B., Schritt für Schritt, Band 3 (Psalteria)
- » Rommel, E., Übungen zur Grundausbildung des 5. Fingers der rechten Hand (samozaložba Ernst Rommel)
- » Schneider, S., Zitherschule 2 (Verlag Friedrich Hofmeister)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel (Musikverlag Josef Preissler München)

ETUDE

Priporočena literatura

- » Giuliani, M., Niederfriniger, G., Ausgewählte Etüden (Psalteria Verlag)
- » Grünwald, R., Die Kunst der Geläufigkeit 1, 2 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Haustein, J., Die Schule der Geläufigkeit, op. 13 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Kiesewetter, P., GIL 1, 2 (Verlag vierdreißig)
- » Schneider, S., Die Kunst der Zithertechnik 1, 2, op. 150 (Verlag Friedrich Hofmeister)
- » Schneider, S., 15 Vortragsstücke und Studien (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel (Musikverlag Josef Preissler München)
- » Swoboda, J., 12 kleine Etüden für Zither - zur Entwicklung der Geläufigkeit, op. 239 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Weigel, C., Grünwald-Brandlmeier, L., Etüden zur Ausbildung der rechten Hand (Musikverlag Richard Grünwald)

RENEŠANSA, BAROK

Priporočena literatura

- » Bach, J. S., pripr. Oberlechner, H., Suite für Violoncello BWV 1007 (Psalteria Verlag)



- » Brescianello, G. A., prir. Leiter, A., Partita XVI (Psalteria Verlag)
- » Brescianello, G. A., prir. Suitner, P., Izbor iz Sonaten und Partiten, Band 5, Studio-Reihe Zither (Verlag Josef Preissler)
- » Dowland, J., prir. Oberlechner, H., Ausgewählte Werke (Psalteria Verlag)
- » Dowland, J., prir. Suitner, P., Lautenmusik (Verlag Josef Preissler)
- » Kapsperger, G. G., prir. Hurt, L., Toccata II arpeggiata (DZB # 02/2019)
- » Meyer-Thibaut, R., Barockmusik (Verlag Richard Grünwald)
- » Reusner, E., prir. Mallaun, M., Passaglia (DZB, Stückwerk #01/2014)
- » Suitner, P., Die Ausseer Gitarretabulatur (Verlag Josef Preissler)
- » Suitner, P., Tänze aus der Renaissance – Band 7, Studio-Reihe Zither (Verlag Josef Preissler)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel, Vihuelamusk, Spielbuch 6 (Musikverlag Josef Preissler München)
- » Telemann, G. Ph., prir. Sauter, G., Partia a cetre solo (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Weiss, S. L., prir. Suitner, P., Suita v a-molu, Das kleine Saitenspiel, Spielbuch 10 (Verlag Josef Preissler)
- » Weiss, S. L., prir. Suitner, P., Suita v d-molu, Das kleine Saitenspiel, Spielbuch 10 (Verlag Josef Preissler)
- » Weiss, S. L., prir. Mingler, M., Suita v F-duru (le fameux corsaire) (Verlag Richard Grünwald)
- » Weiss, S. L., prir. Meyer-Thibaut, R., Suita v G-duru (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Weiss, S. L., prir. Meyer-Thibaut, R., Suita v g-molu (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Weiss, S. L., prir. Brlec, J., Sonata 5 (samozaložba Janja Brlec)
- » Zamboni, G., prir. Fiegl, J., Sonata 6 (DZB # 02/2017)
- » Zamboni, G., prir. Fiegl, J., Sonata 1 (DZB # 02/2019)

KLASIKA, ROMANTIKA

Priporočena literatura

- » Benda, J. A., prir. Glasl, G., Sonatina II (Edition Zither)
- » Benda, J. A., prir. Glasl, G., Sonatina VI (Edition Zither)
- » Benda, J. A., prir. Glasl, G., Sonatina XVI (Edition Zither)
- » Chiesa, M., prir. Glasl, G., Sonata v C- duru (Tympanon)
- » Darr, A., Vier Stücke von Adam Darr (DZB, StückWerk #01/2022)
- » Darr, A., Rondoletto (DZB, StückWerk #01/2015)

- » Grünwald, R., Vier Sonatinen für die Jugend op. 45- Lehrstundsonatine, Nr. 1, Frühlingssonatine, Nr. 2, Festtagssonatine, Nr. 3, Kinderspielsonatine, Nr. 4 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Sonatine I, C-dur, op. 15 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Haustein, J., Ausgewählte Werke I (Verlag Domkowsky Leipzig)
- » Holz, E., Izbor skladb (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Kaufmann, A., Andante lirico, Suite für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Kaufmann, A., Sechs Stücke für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Kollmaneck, F., Espagnola (Musik-Verlag Hella Leipzig)
- » Kollmaneck, F., Sonata v A- duru, op. 349 (Verlag und Eigentum Christoph Voigt, Dresden)
- » Korun Koželjski, F., Gavotta (CDS, Citrarica, 2/2022)
- » Ludwig, H., Konzert-Rondo v D-duru, op. 63 (Verlag Georg Hentzschel Dresden)
- » Schneider, S., Fünf Kompositionen (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Schneider, S., Vier Vortragsstücke (Verlag Friedrich Hofmeister)
- » Schneider, S., Zehn Stimmungsbilder für Zither, op. 133 (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Schubert, F., Acht Ländler in B-dur für Pianoforte, D 378 (Breitkopf&Härtel Leipzig)
- » Swoboda, J., Vier lyrische Stücke (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Swoboda, J., Sonatine A-Dur, op. 73 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » von Reigersberg, H. F., Sonatina v g-molu, op. 45 (Musikverlag Richard Grünwald)

GLASBA 20. IN 21. STOLETJA

Priporočena literatura

- » Elsässer, C., Continuum (Edition Zither)
- » Hofmann, D., Sonatina Fantastica (Edition Zither)
- » Hackel, P., Amoeria (Edition Zither)
- » Hlouschek, T., 6 Bagatellen für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Hoch, P., Suite en miniature (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Hoch, P., Zeilen 1, 2 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Jordan, I., DADA (Psalteria Verlag)
- » Jordan, I., Dreive (Psalteria Verlag)
- » Kiesewetter, P., GIL 1, 2 (Založba 4'33'')

- » Lack, G., Fünf Elegien für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Oberlechner, H., Präludium (Psalteria Verlag)
- » Safaian, A., Minoische Variationen über den Stiersprung (Edition Zither)
- » Schwenk, F., Klang und Geräuschstücke für Zither (Edition Zither)
- » Seeberger, Y., Tropical Nocturno (Edition Zither)
- » Suitner, P., Fünf kleine Stücke für Zither (Musikverlag Josef Preissler)
- » von Beckerath, A., Variationen eines altbayerischen Liedes (Musikverlag Richard Grünwald)

GLASBA SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Anžič, I., Izbor skladb iz učbenikov Citre 4, 5 (KUD Citre)
- » Glavina, B., Bežne misli (CDS)
- » Grahov Vovk, B., S knjižne police (CDS, Citrarica 1/2023)
- » Mauko, T., Lepa kot pesem (JSKD)
- » Napret, P., Vzorec št. 1, št. 2, št. 3 (CDS, Citrarica, 1/2021)
- » Stanič, Ž., Jesenske pravljice (CDS)
- » Orešič Šantavec, U., Meditacije in Trenutki iz zbirke Meditacije, trenutki in otroške pesmi (CDS)

DRUGI STILI IN ZVRSTI

Priporočena literatura

- » Galič, C., Najlepše melodije Slovenije 1, 2, 3, 4 (Zlati zvoki Zagorje)
- » Giuliani, E., Daydreams (Psalteria Verlag)
- » Golden, F., Andere Sa(e)iten 1-4 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Golden, F., Blues in Adventures (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Hensel, G., Basic Series (DZB #01/2021)
- » Lovko, K., Božične, notna zbirka za citre solo in komorno igro (Založba Bogataj)
- » Lovko, K., Mozaik 1, 2, 3, notna zbirka za citre solo in komorno igro (Založba Bogataj)
- » Meyer-Thibaut, R., Ragtime, Blues und Folk-Band 2 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Mešiček, J., Pozdrav slovenskim citrarjem (CDS, Citrarica, 2/2023)
- » Mešiček, J., Venec slovenskih pesnij (CDS, Citrarica, 2/2023)
- » Nachbaur, jun., H., Impresiones moriscas (Psalteria Verlag)

- » Nachbaur, jun., H., Cítara español (Psalteria Verlag)
- » Napret, P., Variacije na ljudsko temo "Pojdem na Štajersko" (CDS, Citrarica 2/2022)
- » Plahutnik, T., Spomlad' prav lušno je, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Je dro lušno poleti, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Hladna jesen že prihaja, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Rajske strune, zadonite (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Igrajte Gospodu na citre (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Zbirka slovenskih popularnih melodij (2016, samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Zbirka popularnih melodij 1, 2 (2023, samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Melodije Mihe Dovžana (CDS, Citrarica 1/2024)
- » Oberlechner, H., 6 Jazz-exercises- Band 1 (Psalteria Verlag)
- » Oberlechner, H., Three groovy Ballads (Psalteria)
- » Schneider, S., Variationen über das Berglied (Musikverlag Simon Schneider)
- » Schneider, S., Üba d' Alma (Musikverlag Simon Schneider)
- » Schäfler, W., Rêverie für Diskantzither, op. 88 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Suitner, P. Europäische Lieder und Tänze I, II (Musikverlag Josef Preissler)
- » Zollitsch, R., Neues für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)

Poleg že navedene literature se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura, med drugim so notne priloge Citrarica (revija Slovenski citrar, Citrarsko društvo Slovenije - CDS) in StückWerk (revija Zithermagazin, Deutscher Zitherbund - DZB).

3. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Anžič, I., Citre 5 (KUD Citre)
- » Grünwald, R., Meine Methode (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel (Musikverlag Josef Preissler München)

ETUDE

Priporočena literatura

- » Grünwald, R., Die Kunst der Geläufigkeit 1, 2 (Musikverlag Richard Grünwald)



- » Haustein, J., Die Schule der Geläufigkeit, op. 13 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Jestl, B., 10 Inventionen (Edition Zither)
- » Kiesewetter, P., GIL 1, 2 (Verlag vierdreißig)
- » Schneider, S., Die Kunst der Zithertechnik 2, op. 150 (Verlag Friedrich Hofmeister)
- » Schneider, S., 15 Vortragsstücke und Studien (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel (Musikverlag Josef Preissler München)
- » Swoboda, J., 12 kleine Etüden für Zither - zur Entwicklung der Geläufigkeit, op. 239 (Musikverlag Richard Grünwald)

RENESSANCE, BAROK

Priporočena literatura

- » Bach, J. S., prir. Glasl, G., Suite für Violoncello Nr. II, BWV 1008 (Edition Zither)
- » Bach, J. S., prir. Meyer-Thibaut, R., Suite für Violoncello Nr. III, BWV 1009 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Brescianello, G. A., prir. Suitner, P., Izbor iz Sonaten und Partiten, Band 5, Studio-Reihe Zither (Verlag Josef Preissler)
- » Dowland, J., prir. Suitner, P., Lautenmusik (Verlag Josef Preissler)
- » Kapsperger, G. G., prir. Hurt, L., Toccata II arpeggiata (DZB # 02/2019)
- » Logi, G. A., prir. Zdolšek, I., Partie (Edition Zither)
- » Reusner, E., prir. Mallaun, M., Passaglia (DZB, Stückwerk #01/2014)
- » Suitner, P., Lautentabulaturen und Stimmbücher (Verlag Josef Preissler)
- » Suitner, P., Tänze und Fantasien aus Renaissance und Barock, Heft 8 in Heft 9 (Hermann Löffler Berlin)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel, Vihuelamusik, Spielbuch 6 (Musikverlag Josef Preissler München)
- » Telemann, G. Ph., prir. Sauter, G., Partia a cetre solo (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Weiss, S. L., prir. Schuhbauer, H., Sonata in B-dur (Edition Zither)
- » Weiss, S. L., prir. Suitner, P., Suita v a-molu, Das kleine Saitenspiel, Spielbuch 10 (Verlag Josef Preissler)
- » Weiss, S. L., prir. Suitner, P., Suita v d-molu, Das kleine Saitenspiel, Spielbuch 10 (Verlag Josef Preissler)
- » Weiss, S. L., prir. Brlec, J., Sonata 5 (samozaložba Janja Brlec)

KLASIKA, ROMANTIKA

Priporočena literatura

- » Benda, J. A., prir. Schmid, S., Sonatina XI (DZB StückWerk #01/2022)

- » Benda, J. A., prir. Schmid, S., Sonatina XXVII (DZB StückWerk #01/2022)
- » Darr, A., Sonatine I v C-duru (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Darr, A., Sonatine II (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Gnomentanz, op. 20 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Konzertino I, C-dur, op. 70 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Sonatine II G-dur, op. 24 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Rondo, op. 105a (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Wiener Tänze, W. 138 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Wiener Tänze, W. 173, Nr. I (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Haustein, J., Ausgewählte Werke I (Verlag Domkowsky Leipzig)
- » Haustein, J., Sympathiezauber, op. 149 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Kollmaneck, F., Sonata v A-duru, op. 349 (Verlag und Eigentum von Christoph Voigt, Dresden)
- » Ludwig, H., Konzert-Rondo v D-duru, op. 63 (Verlag Georg Hentzschel Dresden)
- » Mickenschreiber, W. O., Idylle, op. 42, št. 1, (Verlag Georg Hentzschel Dresden)
- » Mickenschreiber, W. O., Zither - Sonate (E-moll), op. 81 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Schneider, S., Fünf Kompositionen (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Schneider, S., Vier Vortragsstücke (Verlag Friedrich Hofmeister)
- » Schneider, S., Zehn Stimmungsbilder für Zither, op. 133 (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Smetak, Ant., Ungarischer Tanz, op. 40 (Anton Smetak, Musikalienhandlung Zürich)
- » Swoboda, J., Concertino v G- duru za citre, op. 231 (Verlag N. Kymmel's Buchhandlung Leipzig und Riga)
- » Swoboda, J., Vier lyrische Stücke (Musikverlag Richard Grünwald)
- » von Reigersberg, H. F., Sonatina v g-molu, op. 45 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » von Reigersberg, H. F., Sonatina v F-duru, op. 62/2 (Musikverlag Richard Grünwald)

GLASBA 20. IN 21. STOLETJA

Priporočena literatura

- » Eisenreich, M., Vue par la fenêtre (Edition Zither)
- » Hlouschek, T., 6 Bagatellen für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Hofmann, D., Sparkling waves für Zither solo (Založba 4'33")
- » Jordan, I., DADA (Psalteria Verlag)



- » Jordan, I., Dreive (Psalteria Verlag)
- » Kerer, M., Hypogean (Breitkopf)
- » Kiesewetter, P., GIL 1, 2 (Založba 4'33")
- » Kovats, B., Suite Hommage a Goldoni (Musikverlag Josef Preissler)
- » Lack, G., Fünf Elegien für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Oberlechner, H., Präludium (Psalteria Verlag)
- » Pogatschar, H., Moonwalker II (Edition Zither)
- » Schwenk, F., Klang und Geräuschstücke für Zither (Edition Zither)
- » Schwenk, F., El primer Tango (DZB #01/2014)
- » Seeberger, Y., Tropical Nocturno (Edition Zither)
- » Suitner, P., Fünf kleine Stücke für Zither (Musikverlag Josef Preissler)
- » von Beckerath, A., Thema und Variationen (Musikverlag Richard Grünwald)

GLASBA SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Anžič, I., Izbor skladb iz učbenikov Citre 5- Gozdne poti, Vrtljak, Vrtavka za Vita, Ležeren dan (KUD Citre)
- » Glavina, B., Bežne misli (CDS)
- » Grahor Vovk, B., S knjižne police (CDS, Citrarica 1/2023)
- » Mauko, T., Lepa kot pesem (JSKD)
- » Stanič, Ž., Jesenske pravljice (CDS)
- » Orešič Šantavec, U., Meditacije in Trenutki iz zbirke Meditacije, trenutki in otroške pesmi (CDS)

DRUGI STILI IN ZVRSTI

Priporočena literatura

- » Galič, C., Najlepše melodije Slovenije 1, 2, 3, 4 (Zlati zvoki Zagorje)
- » Glasl, G., Alpenländische Lieder und Tänze (Musikverlag Josef Preissler)
- » Golden, F., Andere Sa(e)iten 3 in 4 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Golden, F., Blues in Adventures (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Lovko, K., Božične, notna zbirka za citre solo in komorno igro (Založba Bogataj)
- » Lovko, K., Mozaik 1, 2, 3, notna zbirka za citre solo in komorno igro (Založba Bogataj)
- » Mešiček, J., Pozdrav slovenskim citrarjem (CDS, Citrarica, 2/2023)

- » Mešiček, J., Venec slovenskih pesnij (CDS, Citrarica, 2/2023)
- » Napret, P., Variacije na ljudsko temo "Pojdem na Štajersko" (CDS, Citrarica 2/2022)
- » Plahutnik, T., Spomlad' prav lušno je, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Je dro lušno poleti, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Hladna jesen že prihaja, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Rajske strune, zadonite (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Igrajte Gospodu na citre (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Zbirka slovenskih popularnih melodij (2016, samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Zbirka popularnih melodij 1, 2 (2023, samozaložba T. Plahutnik)
- » Oberlechner, H., 6 Jazz-exercises (Psalteria Verlag)
- » Oberlechner, H., Stade Weisen und feierliche Stücke, 2 Bände (Psalteria Verlag)
- » Oberlechner, H., Three groovy Ballads (Psalteria)
- » Scharf, W., Meisterstücke (Duo LaPerla Verlag)
- » Scharf, W., Tremolostücke (Duo LaPerla Verlag)
- » Schneider, S., Variationen über das Berglied (Musikverlag Simon Schneider)
- » Schneider, S., Üba d' Alma (Musikverlag Simon Schneider)
- » Sommer, P., Drei Stücke für Diskantzither (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Zollitsch, R., Neues für Zither (Musikverlag Richard Grünwald)

Poleg že navedene literature se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura, med drugim so notne priloge Citrarica (revija Slovenski citrar, Citrarsko društvo Slovenije - CDS) in StückWerk (revija Zithermagazin, Deutscher Zitherbund - DZB).

4. LETNIK

TEHNIČNE PRVINE

Priporočena literatura

- » Grünwald, R., Meine Methode (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel (Musikverlag Josef Preissler München)

ETUDE

Priporočena literatura

- » Grünwald, R., Studie zum Lagenspiel (Musikverlag Richard Grünwald)



- » Haustein, J., Die Schule der Geläufigkeit, op. 13 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Jestl, B., 10 Inventionen (Edition Zither)
- » Kiesewetter, P., GIL 1, 2 (Verlag vierdreißig)
- » Schneider, S., Die Kunst der Zithertechnik 2, op. 150 (Verlag Friedrich Hofmeister)
- » Schneider, S., 15 Vortragsstücke und Studien (Musik-Verlag Simon Schneider)
- » Suitner, P., Das kleine Saitenspiel (Musikverlag Josef Preissler München)

RENESSANCE, BAROK

Priporočena literatura

- » Bach, J. S., prir. Glasl, G., Suite für Violoncello Nr. II, BWV 1008 (Edition Zither)
- » Bach, J. S., prir. Meyer-Thibaut, R., Suite für Violoncello Nr. III, BWV 1009 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Bach, J. S., prir. Schubert, J., Suite für Violoncello Nr. IV, BWV 1010 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Bach, J. S., prir. Krajnc, T., Preludij iz Preludij, Fuga in Allegro, BWV 998 (CDS, Citrarica 2/2022)
- » Brescianello, G. A., prir. Suitner, P., Izbor iz Sonaten und Partiten, Band 5, Studio-Reihe Zither (Verlag Josef Preissler)
- » Couperin, F., prir. Krajnc, T., Les barricades Mystérieuses (CDS, Citrarica 2/2022)
- » de Visée, R., prir. Oberlechner, H., Suite f-moll (Psalteria Verlag)
- » Dowland, J., prir. Glasl, G., Bell Vedere aus "The Schoole of Musicke" (DZB # 2/2013)
- » Dowland, J., prir. Suitner, P., Lautenmusik (Verlag Josef Preissler)
- » Sanz, G., prir. Oberlechner, H., Canarios (Psalteria Verlag)
- » Scarlatti, D., prir. Meyer-Thibaut, R., Vier Sonaten (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Scarlatti, D., prir. Glasl, G., Sonata LXXVII (DZB # 02/2019)
- » Suitner, P., Tänze und Fantasien aus Renaissance und Barock, Heft 8 in Heft 9 (Hermann Löffler Berlin)
- » Weiss, S. L., prir. Petersamer, S., Capriccio (Edition Zither)
- » Weiss, S. L., prir. Wittkowsky, G., Fantasie IX (Edition Zither)
- » Weiss, S. L., prir. Höpfl, C., L'Infidèle Sonata in a (DZB, Stückwerk #01/2016)
- » Weiss, S. L., prir. Schuhbauer, H., Sonata in B-dur (Edition Zither)
- » Weiss, S. L., prir. Mallaun, M., Suite en Fa mineur (Psalteria Verlag)

KLASIKA, ROMANTIKA

Priporočena literatura

- » Benda, J. A., prir. Schmid, S., Sonatina XI (DZB StückWerk #01/2022)
- » Benda, J. A., prir. Schmid, S., Sonatina XXVII (DZB StückWerk #01/2022)
- » Darr, A., Sonatine III v G-duru (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Gnomentanz, op. 20 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Konzertino I C-dur, op. 70 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Grünwald, R., Sonatine III F-dur, op. 25 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Haustein, J., Ausgewählte Werke I (Verlag Domkowsky Leipzig)
- » Haustein, J., Sympathiezauber, op. 149 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Höfle, P., prir. Grünwald, R., Plappermäulchen, Konzert-Etüde (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Kollmaneck, F., An die Freude, Fantasie (Musik-Verlag Hella Leipzig)
- » Kollmaneck, F., Ungarische Fantasie Nr. 3, op. 372 (Verlag und Eigentum Christoph Voigt, Dresden)
- » Ludwig, J., Zigeunertraum (Verlag Djamar Jutzi Berlin)
- » Mickenschreiber, W. O., Ungarischer Tanz, op. 27 (Verlag Georg Hentzschel Dresden)
- » Mickenschreiber, W. O., Zither - Sonate (E-moll), op. 81 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Mickenschreiber, W. O., Stimmungsbilder – Fantazija, op. 43 (Verlag Georg Hentzschel Dresden)
- » Mickenschreiber, W. O., Künstlerweisen, Konzertstück, Op. 10 (Verlag und Eigentum Christoph Voigt, Dresden)
- » Smetak, Ant., Ungarischer Tanz, op. 40 (Anton Smetak, Musikalienhandlung Zürich)
- » von Reigersberg, H. F., Sonatina v F-duru, op. 62, št. 2 (Musikverlag Richard Grünwald)

GLASBA 20. IN 21. STOLETJA

Priporočena literatura

- » Eisenreich, M., Vue par la fenêtre (Edition Zither)
- » Hiller, W., Kithára (Edition Zither)
- » Hofmann, D., Im Bambuswäldchen (DZB #01/2017)
- » Hofmann, D., Sparkling waves für Zither solo (Založba 4'33")
- » Hübner, G., Inside the Clave (Edition Zither)
- » Jordan, I., Dreive (Psalteria Verlag)

- » Kiesewetter, P., GIL 1, 2 (Založba 4'33")
- » Knabl, R. G., Inselmusik (Edition Zither)
- » Pogatschar, H., Moonwalker II (Edition Zither)
- » Pogolski, M., Im Zeichen, Part 1 (Edition Zither)
- » Pogolski, M., Im Zeichen, Part 2 (DZB #01/2018)
- » Satie, E., Gnossiennes No. 1 - 4 (DZB #02/2023)
- » Schwenk, F., Insaturabilien 2 (Edition Zither)
- » Schwenk, F., Klang und Geräuschstücke für Zither (Edition Zither)
- » von Beckerath, A., Thema und Variationen (Musikverlag Richard Grünwald)

GLASBA SLOVENSKIH SKLADATELJEV

Priporočena literatura

- » Anžič, I., Izbor skladb iz učbenikov Citre 5- Gozdne poti, Vrtljak, Vrtavka za Vita, Ležeren dan (KUD Citre)
- » Arnič Lemež, B., Romanca za citre solo (Edicije DSS)
- » Dovč, J., Valček zanjo (CDS)
- » Glavina, B., Bežne misli (CDS)
- » Grahor Vovk, B., S knjižne police (CDS, Citrarica 1/2023)
- » Mauko, T., Lepa kot pesem (JSKD)
- » Stanič, Ž., Jesenske pravljice (CDS)
- » Orešič Šantavec, U., Meditacije in Trenutki iz zbirke Meditacije, trenutki in otroške pesmi (CDS)

DRUGI STILI IN ZVRSTI

Priporočena literatura

- » Eicke, F., Skim Tones (DZB #02/2022)
- » Galič, C., Najlepše melodije Slovenije 1, 2, 3, 4 (Zlati zvoki Zagorje)
- » Glasl, G., Alpenländische Lieder und Tänze (Musikverlag Josef Preissler)
- » Golden, F., Andere Sa(e)iten 3 in 4 (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Golden, F., Blues in Adventures (Musikverlag Richard Grünwald)
- » Lovko, K., Božične, notna zbirka za citre solo in komorno igro (Založba Bogataj)
- » Lovko, K., Mozaik 1, 2, 3, notna zbirka za citre solo in komorno igro (Založba Bogataj)
- » Plahutnik, T., Spomlad' prav lušno je, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)

- » Plahutnik, T., Je dro lušno poleti, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Hladna jesen že prihaja, zbirka slov. ljudskih in ponarodelih pesmi (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Rajske strune, zadonite (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Igrajte Gospodu na citre (samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Zbirka slovenskih popularnih melodij (2016, samozaložba T. Plahutnik)
- » Plahutnik, T., Zbirka popularnih melodij 1, 2 (2023, samozaložba T. Plahutnik)
- » Oberlechner, H., 6 Jazz-exercises (Psalteria Verlag)
- » Oberlechner, H., Stade Weisen und feierliche Stücke, 2 Bände (Psalteria Verlag)
- » Oberlechner, H., Three groovy Ballads (Psalteria)
- » Scharf, W., Meisterstücke (Duo LaPerla Verlag)
- » Scharf, W., Tremolostücke (Duo LaPerla Verlag)

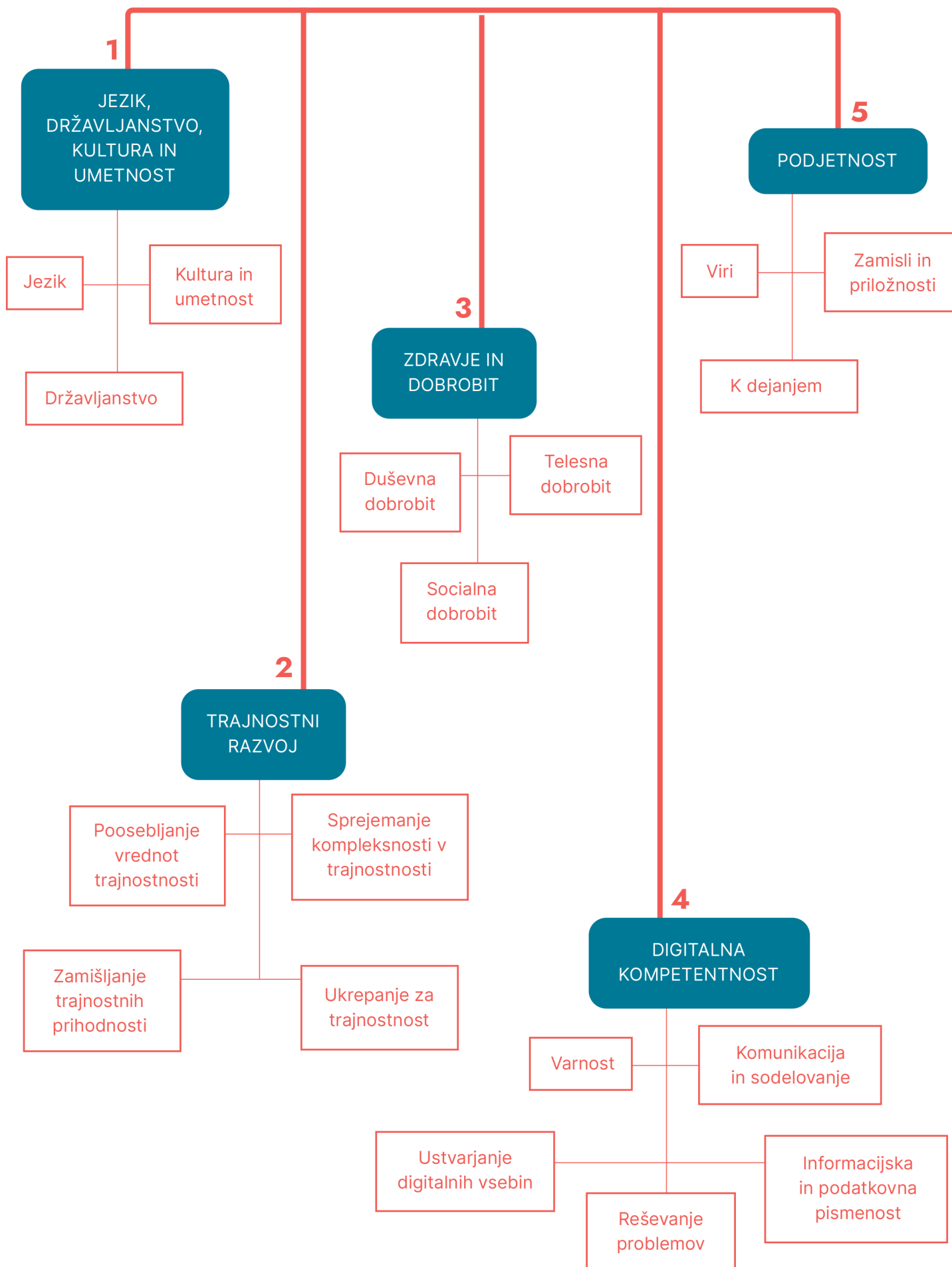
Poleg že navedene literature se lahko uporablja tudi druga ustrezna literatura, med drugim so notne priloge Citrarica (revija Slovenski citrar, Citrarsko društvo Slovenije - CDS) in StückWerk (revija Zithermagazin, Deutscher Zitherbund - DZB).



PRILOGE



KLJUČNI CILJI PO PODROČJIH SKUPNIH CILJEV



1 /// JEZIK, DRŽAVLJANSTVO, KULTURA IN UMETNOST



SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

1.1 JEZIK

1.1.1 Strokovna besedila	1.1.1.1 Pri posameznih predmetih razvija zmožnost izražanja v različnih besedilnih vrstah (referat, plakat, povzetek, opis, pogovor itd.).
1.1.2 Strokovni jezik	1.1.2.1 Se zaveda, da je učenje vsebine posameznega predmeta hkrati tudi spoznavanje njegove strokovne terminologije; torej učenje jezika na ravni poimenovanj za posamezne pojme in na ravni logičnih povezav. 1.1.2.2 Se izraža z ustrezno terminologijo predmeta in skrbi za ustrezno govorno ter pisno raven svojega strokovnega jezika.
1.1.3 Univerzalni opis jezika kot sistema	(pri vseh predmetih:) 1.1.3.1 Se zaveda podobnosti ter razlik med jeziki in je na to pozoren tudi pri uporabi gradiv v tujih jezikih, pri uporabi prevajalnikov, velikih jezikovnih modelov, avtomatsko prevedenih spletnih strani itd. (pri vseh jezikovnih predmetih:) 1.1.3.2 Se zaveda, da različne jezike lahko opisujemo na podoben način; pri pouku tujih jezikov zato uporablja znanje, pridobljeno pri pouku učnega jezika, in obratno: zna primerjati jezike, ki se jih uči, in razpozna podobnosti ter razlike med njimi.
1.1.4 Razumevanje pomena branja	1.1.4.1 Pri vseh predmetih redno bere, izbira raznolika bralna gradiva, jih razume, poglobljeno analizira in kritično vrednoti.
1.1.5 Jezik in nenasilna komunikacija	1.1.5.1 Razvija lastne sporazumevalne zmožnosti skozi nenasilno komunikacijo.

1.2 DRŽAVLJANSTVO

1.2.1 Poznavanje in privzemanje človekovih pravic ter dolžnosti kot temeljnih vrednot in osnov državljanske etike	1.2.1.1 Pozna, razume in sprejema človekove pravice kot skupni evropski in ustavno določeni okvir skupnih vrednot ter etike. 1.2.1.2 Razume, da so človekove pravice univerzalne in nepogojene, da uveljavljajo vrednote svobode in enakosti. 1.2.1.3 Razume in sprejema, da je obstoj pravic pogojen s spoštovanjem individualne dolžnosti do enake pravice drugega. 1.2.1.4 Razume in sprejema, da je dolžnost do enake pravice drugega dolžnost zaradi dolžnosti (ne le pravica zaradi individualnega interesa). 1.2.1.5 Razume in sprejema človekove pravice in dolžnosti kot osnovno, vsem državljanom skupno etiko (moralo), ki uveljavlja vrednote spoštovanja človekovega dostojanstva, pravičnosti, resnice, zakona, lastnine, nediskriminacije in strpnosti.
1.2.2 Etična refleksija	1.2.2.1 Spozna, da obstajajo moralna vprašanja, pri katerih ni vnaprej danih od vseh sprejetih odgovorov. 1.2.2.2 Razvija občutljivost za moralna vprašanja ter sposobnost, da o njih razmišlja skupaj z drugimi.
1.2.3 Sodelovanje z drugimi v skupnosti in za skupnost	1.2.3.1 Z namenom uresničevanja skupnega dobrega sodeluje z drugimi ter podaja in uresničuje predloge, ki kakovostno spreminjajo skupnosti. 1.2.3.2 Prek lastnega delovanja ozavešča pomen skrbi za demokratično skupnost ter krepi zavedanje o pomenu pripadnosti skupnosti za lastnodobrobit in dobrobit drugih.
1.2.4 Aktivno državljanstvo in politična angažiranost	1.2.4.1 Ob zavedanju pozitivnega pomena politike kot skupnega reševanja izzivov in skrbi za dobrobit vseh, pa tudi iskanja kompromisov in preseganja konfliktov, pozna raznolike oblike demokratičnega političnega angažiranja in se vključuje v politične procese, ki vplivajo na življenja ljudi.
1.2.5 Znanje za kritično mišljenje, za aktivno državljansko držo	1.2.5.1 Uporabi znanja vsakega predmetnega področja za kritično in aktivno državljansko držo.

1.3 KULTURA IN UMETNOST

1.3.1 Sprejemanje, doživljanje in vrednotenje kulture in umetnosti	1.3.1.1 Intuitivno ali zavestno (individualno in v skupini) vzpostavlja odnos do kulture, umetnosti, umetniške izkušnje in procesov ustvarjanja ter ob tem prepozna lastna doživetja in se vživlja v izkušnjo drugega itd.).
1.3.2 Raziskovanje in spoznavanje kulture ter umetnosti	1.3.2.1 Raziskuje in spozna kulturo, umetnost, umetniške zvrsti ter njihova izrazna sredstva v zgodovinskem in kulturnem kontekstu.
1.3.3 Izražanje v umetnosti in z umetnostjo	1.3.3.1 Je radoveden in raziskuje materiale in umetniške jezike, se z njimi izraža, razvija domišljijo ter pogloblja in širi znanje tudi na neumetniških področjih.
1.3.4 Uživanje v ustvarjalnem procesu ter dosežkih kulture in umetnosti	1.3.4.1 Uživa v ustvarjalnosti, se veseli lastnih dosežkov in dosežkov drugih. 1.3.4.2 V varnem, odprtem in spodbudnem učnem okolju svobodno izraža želje in udejanja ustvarjalne ideje.
1.3.5 Živi kulturo in umetnost	1.3.5.1 Živi kulturo in umetnost kot vrednoto v domačem in šolskem okolju ter prispeva k razvoju šole kot kulturnega središča in njenemu povezovanju s kulturnim in z družbenim okoljem.

2 /// TRAJNOSTNI RAZVOJ



SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

2.1 POOSEBLJANJE VREDNOT TRAJNOSTNOSTI

2.1.1 Vrednotenje trajnostnosti	2.1.1.1 Kritično oceni povezanost lastnih vrednot in vrednot družbe s trajnostnostjo glede na svoje trenutne zmožnosti ter družbeni položaj.
2.1.2 Podpiranje pravičnosti	2.1.2.1 Pri svojem delovanju upošteva etična načela pravičnosti, enakopravnosti ter sočutja.
2.1.3 Promoviranje narave	2.1.3.1 Odgovoren odnos do naravnih sistemov gradi na razumevanju njihove kompleksnosti in razmerij med naravnimi ter družbenimi sistemi.

2.2 SPREJEMANJE KOMPLEKSNOSTI V TRAJNOSTNOSTI

2.2.1 Sistemsko mišljenje	2.2.1.1 K izbranemu problemu pristopa celostno, pri čemer upošteva povezanost okoljskega, gospodarskega in družbenega vidika. 2.2.1.2 Presoja kratkoročne in dolgoročne vplive delovanja posameznika in družbenih skupin v družbi, družbe na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.2.2 Kritično mišljenje	2.2.2.1 Kritično presoja informacije, poglede in potrebe o trajnostnem razvoju z vidika naravnega okolja, živih bitij in družbe, pri čemer upošteva različne poglede, pogoje z osebnim, socialnim in kulturnim ozadjem.
2.2.3 Formuliranje problema	2.2.3.1 Pri opredelitvi problema upošteva značilnosti problema – (ne)jasnost, (ne)opredeljenost, (ne)določljivost problema – in lastnosti reševanja – (ne)definirane, (ne)sistemske rešitve – ter vpletenost deležnikov.

2.3 ZAMIŠLJANJE TRAJNOSTNIH PRIHODNOSTI

2.3.1 Pismenost za prihodnost	2.3.1.1 Na podlagi znanja, znanstvenih dognanj in vrednot trajnostnosti razume ter vrednoti možne, verjetne in želene trajnostne prihodnosti (scenarije). 2.3.1.2 Presoja dejanja, ki so potrebna za doseganje želene trajnostne prihodnosti.
2.3.2 Prilagodljivost	2.3.2.1 V prizadevanju za trajnostno prihodnost tvega in se kljub negotovostim prilagaja ter sprejema trajnostne odločitve za svoja dejanja.
2.3.3 Raziskovalno mišljenje	2.3.3.1 Pri načrtovanju in reševanju kompleksnih problemov/-atik trajnostnosti uporablja in povezuje znanja in metode različnih znanstvenih disciplin ter predlaga ustvarjalne in inovativne ideje in rešitve.

2.4 UKREPANJE ZA TRAJNOSTNOST

2.4.1 Politična angažiranost	2.4.1.1 Ob upoštevanju demokratičnih načel kritično vrednoti politike z vidika trajnostnosti ter sodeluje pri oblikovanju trajnostnih politik in prakse na lokalni, regionalni, nacionalni ter globalni ravni.
2.4.2 Kolektivno ukrepanje	2.4.2.1 Pri prizadevanju in ukrepanju za trajnostnost upošteva demokratična načela in aktivno ter angažirano (konstruktivno) sodeluje z drugimi.
2.4.3 Individualna iniciativa	2.4.3.1 Se zaveda lastnega potenciala in odgovornosti za trajnostno delovanje in ukrepanje na individualni, kolektivni ter politični ravni.



3.1 DUŠEVNA DOBROBIT

3.1.1 Samozavedanje	3.1.1.1 Zaznava in prepoznavna lastno doživljanje (telesne občutke, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) ter lastno vedenje. 3.1.1.2 Skozi izkušnje razume povezanost različnih vidikov lastnega doživljanja (telesni občutki, čustva, misli, vrednote, potrebe, želje) v specifičnih situacijah (npr. ob doživljanju uspeha in neuspeha v učnih in socialnih situacijah).
3.1.2 Samouravnavanje	3.1.2.1 Uravnava lastno doživljanje in vedenje (npr. v stresnih učnih in socialnih situacijah). 3.1.2.2 Razvija samozaupanje in samospoštovanje. 3.1.2.3 Se učinkovito spoprijema z negotovostjo in kompleksnostjo. 3.1.2.4 Učinkovito upravlja, organizira čas učenja in prosti čas.
3.1.3 Postavljanje ciljev	3.1.3.1 Prepoznavna lastne interese, lastnosti, močna in šibka področja ter v skladu z njimi načrtuje kratkoročne in dolgoročne cilje (vezane na duševno, telesno, socialno in učno področje). 3.1.3.2 Spremlja doseganje in spreminjanje načrtovanih ciljev. 3.1.3.3 Razvija zavzetost in vztrajnost ter krepi zmožnosti odložitve nagrade.
3.1.4 Prožen način razmišljanja	3.1.4.1 Razvija osebno prožnost, razvojno miselno naravnost, radovednost, optimizem in ustvarjalnost. 3.1.4.2 Učinkovito se spoprijema s problemskimi situacijami, ki zahtevajo proaktivno miselno naravnost.
3.1.5 Odgovornost in avtonomija	3.1.5.1 Krepi odgovornost, avtonomijo in skrbi za osebno integriteto.

3.2 TELESNA DOBROBIT

3.2.1 Gibanje in sedenje	3.2.1.1 Razume pomen vsakodnevnega gibanja za zdravje in dobro počutje. 3.2.1.2 Razvija pozitiven odnos do gibanja. 3.2.1.3 Vključuje se v različne gibalne dejavnosti, tudi tiste, ki razbremenijo naporen vsakdan. 3.2.1.4 Razume škodljivosti dolgotrajnega sedenja, razvija navade za prekinitev in zmanjšanje sedenja.
3.2.2 Prehrana in prehranjevanje	3.2.2.1 Razume pomen uravnotežene prehrane. 3.2.2.2 Razvija navade zdravega prehranjevanja. 3.2.2.3 Oblikuje pozitiven odnos do hrane in prehranjevanja.
3.2.3 Sprostitev in počitek	3.2.3.1 Razume pomen počitka in sprostitve po miselnem ali telesnem naporu. 3.2.3.2 Spozna različne tehnike sproščanja in uporablja tiste, ki mu najbolj koristijo. 3.2.3.3 Razume pomen dobrih spalnih navad za učinkovito telesno in miselno delovanje ter ravnanje.
3.2.4 Varnost	3.2.4.1 Spozna različne zaščitne ukrepe za ohranjanje zdravja. 3.2.4.2 Ravna varno in odgovorno, pri čemer skrbi za ohranjanje zdravja sebe in drugih.
3.2.5 Preventiva pred različnimi oblikami zasvojenosti	3.2.5.1 Usvaja znanje o oblikah in stopnjah zasvojenosti ter o strategijah, kako se jim izogniti oz. jih preprečiti z zdravim življenjskim slogom.

3.3 SOCIALNA DOBROBIT

3.3.1 Socialno zavedanje in zavedanje raznolikosti	3.3.1.1 Ozavešča lastno doživljanje in vedenje v odnosih z drugimi. 3.3.1.2 Zaveda se in prepoznava raznolikosti v ožjem (oddelek, vrstniki, družina) in širšem okolju (šola, lokalna skupnost, družba).
3.3.2 Komunikacijske spretnosti	3.3.2.1 Razvija spretnosti aktivnega poslušanja, asertivne komunikacije, izražanja interesa in skrbi za druge.
3.3.3 Sodelovanje in reševanje konfliktov	3.3.3.1 Konstruktivno sodeluje v različnih vrstah odnosov na različnih področjih. 3.3.3.2 Krepi sodelovalne veščine, spretnosti vzpostavljanja in vzdrževanja kakovostnih odnosov v oddelku, družini, šoli, širši skupnosti, temelječih na spoštljivem in asertivnem komuniciranju ter enakopravnosti.
3.3.4 Empatija	3.3.4.1 Krepi zmožnosti razumevanja in prevzemanja perspektive drugega. 3.3.4.2 Prepoznavna meje med doživljanjem sebe in drugega. 3.3.4.3 Uravnava lastno vedenje v odnosih, upoštevajoč več perspektiv hkrati.
3.3.5 Prosocialno vedenje	3.3.5.1 Krepi prepoznavanje in zavedanje potrebe po nudenju pomoči drugim. 3.3.5.2 Prepoznavna lastne potrebe po pomoči in strategije iskanja pomoči. 3.3.5.3 Krepi družbeno odgovornost.

4 /// DIGITALNA KOMPETENTNOST



SKUPNI CILJI IN NJIHOVO UMEŠČANJE V UČNE NAČRTE TER KATALOGE ZNANJ

POVZETO PO PUBLIKACIJI WWW.ZRSS.SI/PDF/SKUPNI_CILJI.PDF

4.1 INFORMACIJSKA IN PODATKOVNA PISMENOST

4.1.1 Brskanje, iskanje in filtriranje podatkov, informacij ter digitalnih vsebin	4.1.1.1 Izraža informacijske potrebe, išče podatke, informacije in vsebine v digitalnih okoljih ter izboljšuje osebne strategije iskanja.
4.1.2 Vrednotenje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.2.1 Analizira, primerja in kritično vrednoti verodostojnost in zanesljivost podatkov, informacij in digitalnih vsebin.
4.1.3 Upravljanje podatkov, informacij in digitalnih vsebin	4.1.3.1 Podatke zbira, obdeluje, prikazuje in shranjuje na najustreznejša mesta (trdi disk, oblak, USB itd.), tako da jih zna kasneje tudi najti.

4.2 KOMUNIKACIJA IN SODELOVANJE

4.2.1 Interakcija z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.1.1 Sporazumeva se z uporabo različnih digitalnih tehnologij in razume ustrezna sredstva komunikacije v danih okoliščinah.
4.2.2 Deljenje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.2.1 Deli podatke, informacije in digitalne vsebine z drugimi z uporabo ustreznih digitalnih tehnologij. Deluje v vlogi posrednika in je seznanjen s praksami navajanja virov ter avtorstva.
4.2.3 Državljsko udejstvovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.3.1 Išče in uporablja portale za udejstvovanje v družbi. Poišče skupine, ki zastopajo njegove interese, s pomočjo katerih lahko aktivno daje predloge za spremembe.
4.2.4 Sodelovanje z uporabo digitalnih tehnologij	4.2.4.1 Z digitalnimi orodji soustvarja skupno vsebino in se zavzema za krepitev sodelovanja med člani.
4.2.5 Spletni bonton	4.2.5.1 Pri uporabi digitalnih tehnologij in omrežij prilagaja svoje vedenje pričakovanjem ter pravilom, ki veljajo v določeni skupini.
4.2.6 Upravljanje digitalne identitete	4.2.6.1 Ustvari eno ali več digitalnih identitet in z njimi upravlja, skrbi za varovanje lastnega ugleda ter za ravnanje s podatki, ki nastanejo z uporabo številnih digitalnih orodij in storitev v različnih digitalnih okoljih.

4.3 USTVARJANJE DIGITALNIH VSEBIN

4.3.1 Razvoj digitalnih vsebin	4.3.1.1 Ustvarja in ureja digitalne vsebine v različnih formatih.
4.3.2 Umeščanje in poustvarjanje digitalnih vsebin	4.3.2.1 Digitalne vsebine obogati z dodajanjem slik, glasbe, videoposnetkov, vizualnih efektov idr.
4.3.3 Avtorske pravice in licence	4.3.3.1 Pozna licence in avtorske pravice. Spoštuje pravice avtorjev in jih ustrezno citira.
4.3.4 Programiranje	4.3.4.1 Zna ustvariti algoritem za rešitev enostavnega problema. Zna odpraviti preproste napake v programu.

4.4 VARNOST

4.4.1 Varovanje naprav	4.4.1.1 Deluje samozaščitno; svoje naprave zaščiti z ustreznimi gesli, programsko opremo in varnim ravnanjem, jih ne pušča brez nadzora v javnih prostorih idr.
4.4.2 Varovanje osebnih podatkov in zasebnosti	4.4.2.1 Varuje osebne podatke in podatke drugih ter prepoznava zaupanja vredne ponudnike digitalnih storitev.
4.4.3 Varovanje zdravja in dobrobiti	4.4.3.1 Digitalno tehnologijo uporablja uravnoteženo, skrbi za dobro telesno in duševno dobrobit ter se izogiba negativnim vplivom digitalnih medijev.
4.4.4 Varovanje okolja	4.4.4.1 Zaveda se vplivov digitalnih tehnologij in njihove uporabe na okolje.

4.5 REŠEVANJE PROBLEMOV

4.5.1 Reševanje tehničnih težav	4.5.1.1 Prepozna tehnične težave pri delu z napravami ali digitalnimi okolji ter jih rešuje.
4.5.2 Prepoznavanje potreb in opredelitev tehnoloških odzivov	4.5.2.1 Prepoznava in ocenjuje potrebe, izbira ter uporablja digitalna orodja in jih prilagaja lastnim potrebam.
4.5.3 Ustvarjalna uporaba digitalne tehnologije	4.5.3.1 S pomočjo digitalne tehnologije ustvarja rešitve in novosti v postopkih ter izdelkih.
4.5.4 Prepoznavanje vrzeli v digitalnih kompetencah	4.5.4.1 Prepozna vrzeli v svojih digitalnih kompetencah, jih po potrebi izboljšuje in dopolnjuje ter pri tem podpira tudi druge.



5.1 ZAMISLI IN PRILOŽNOSTI

5.1.1 Odkrivanje priložnosti	5.1.1.1 Prepoznavava avtentične izzive kot priložnosti za ustvarjanje vrednost zase in za druge.
5.1.2 Ustvarjalnost in inovativnost	5.1.2.1 Pri reševanju izzivov na ustvarjalen način uporablja znanje in izkušnje za ustvarjanju boljših rešitev.
	5.1.2.2 Pripravi nabor možnih rešitev izziva, pri čemer stremi k oblikovanju vrednosti za druge.
5.1.3 Vizija	5.1.3.1 Oblikuje vizijo prihodnosti, ki vključuje odgovore na vprašanja, kaj namerava početi v prihodnosti, kakšen želi postati in kakšno skupnost želi sooblikovati.
5.1.4 Vrednotenje zamisli	5.1.4.1 Vrednoti rešitve ob upoštevanju kriterijev po načelu ustvarjanja dobrobiti za druge in izbere ustrezno rešitev.
5.1.5 Etično in trajnostno razmišljanje	5.1.5.1 Prepozna in ovrednoti vpliv svojih odločitev ter ravnanj na skupnost in okolje.

5.2 VIRI

5.2.1 Samozavedanje in samoučinkovitost	5.2.1.1 Prepozna svoje želje, močna in šibka področja ter zaupa, da lahko pozitivno vpliva na ljudi in situacije.
5.2.2 Motiviranost in vztrajnost	5.2.2.1 Je pozitivno naravnani, samozavesten in osredotočen na proces reševanja izziva.
	5.2.2.2 Vztraja pri opravljanju kompleksnejših nalog.
5.2.3 Vključevanje virov	5.2.3.1 Pridobi podatke in sredstva (materialna, nematerialna in digitalna), potrebne za prehod od zamisli k dejanjem, s katerimi odgovorno in učinkovito upravlja, pri čemer upošteva učinkovito izrabo lastnega časa in finančnih sredstev.
5.2.4 Vključevanje človeških virov	5.2.4.1 Spodbuja in motivira druge pri reševanju skupnih nalog.
	5.2.4.2 Poišče ustrezno pomoč posameznika (npr. vrstnika, učitelja, strokovnjak itd.) ali strokovne skupnosti.
	5.2.4.3 Razvije spretnosti za učinkovito komunikacijo, pogajanje, vodenje, ki so potrebne za doseganje rezultatov.
5.2.5 Finančna pismenost	5.2.5.1 V različnih življenjskih situacijah prepozna in rešuje finančne izzive (viri finančnih sredstev, skrb za denar, poslovanje npr. z banko, zavarovalnico ter drugimi finančnimi institucijami, ocena potrebnih sredstev, tveganj in odločitev o zadolževanju ter naložbi, varčevanju).
	5.2.5.2 Sprejema odgovorne finančne odločitve za doseganje blaginje (osebne in za skupnost).
	5.2.5.3 Pridobiva ustrezno znanje na področju finančne pismenosti za kakovostno vsakdanje in poklicno življenje.

5.3 K DEJANJEM

5.3.1 Prevzemanje pobude	5.3.1.1 Spodbuja in sodeluje pri reševanju izzivov, pri čemer prevzema individualno in skupinsko odgovornost.
5.3.2 Načrtovanje in upravljanje	5.3.2.1 V procesu reševanja problemov si zastavlja kratkoročne, srednjeročne in dolgoročne cilje, opredeli prednostne naloge in pripravi načrt.
	5.3.2.2 Prilagaja se nepredvidenim spremembam.
5.3.3 Obvladovanje negotovosti, dvoumnosti in tveganja	5.3.3.1 Na nepredvidene situacije se odziva s pozitivno naravnanoostjo in ciljem, da jih uspešno razreši.
	5.3.3.2 Pri odločitvah primerja in analizira različne informacije, da zmanjša negotovost, dvoumnost in tveganja.
5.3.4 Sodelovanje	5.3.4.1 Sodeluje z različnimi posamezniki ali skupinami.
	5.3.4.2 Morebitne spore rešuje na konstruktiven način in po potrebi sklepa kompromise.
5.3.5 Izkusveno učenje	5.3.5.1 Z reševanjem izzivov pridobiva nove izkušnje in jih upošteva pri sprejemanju nadaljnjih odločitev.
	5.3.5.2 Presoja uspešnost doseganja zastavljenih ciljev in pri tem prepozna priložnosti za nadaljnje učenje.
	5.3.5.3 Prepozna priložnosti za aktivno uporabo pridobljenega znanja v novih situacijah.
	5.3.5.4 Povratne informacije uporabi za nadaljnji razvoj podjetnostne kompetence.